

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Predmet Zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se: pojam prekršaja, uslovi za propisivanje prekršaja i prekršajnih sankcija, prekršajna odgovornost, prekršajni postupak i postupak izvršenja prekršajnih sankcija.

Pojam prekršaja

Član 2

(1) Prekršaji su protivpravna djela koja predstavljaju kršenje javnog poretka ili propisa o ekonomskom i finansijskom poslovanju utvrđena zakonom ili drugim propisom, za koja su određena obilježja i za koja su propisane sankcije.

(2) Nije prekršaj ono djelo koje je, iako sadrži obilježja prekršaja propisana zakonom ili drugim propisom, u zanemarljivoj mjeri opasno zbog svog malog značaja i zbog neznatnosti ili odsutnosti štetnih posljedica.

(3) Djelo je malog značaja ako na to ukazuju njegova priroda, težina, okolnosti pod kojima je počinjeno, nizak stepen odgovornosti počinioca ili njegove lične osobine, a ne postoji potreba da počinitelj bude kažnjen.

Načelo odgovornosti i zakonitost u propisivanju prekršaja i prekršajnih sankcija

Član 3

Nikome ne može biti izrečena prekršajna sankcija ako nije odgovoran za počinjeni prekršaj, ako to djelo prije nego što je bilo izvršeno nije bilo zakonom, ili na zakonu zasnovanom propisu određeno kao prekršaj i za koje zakonom ili drugom na zakonu zasnovanom propisu, nije propisano kojom vrstom i visinom sankcije počinitelj prekršaja može biti kažnjen.

Propisivanje prekršaja

Član 4

(1) Prekršaji i prekršajne sankcije mogu se propisivati zakonom, uredbom ili odlukom Vlade, odlukom skupštine grada i odlukom skupštine opštine.

(2) Organi ovlašćeni za donošenje propisa o prekršajima mogu propisivati samo sankcije predviđene ovim zakonom i u granicama koje određuje ovaj zakon.

(3) Organi ovlašćeni za donošenje propisa iz stava 1. ovog člana mogu propisivati prekršajne sankcije samo za povrede propisa koje oni donose u okviru svoje nadležnosti utvrđene ustavom i zakonom, pod uslovima određenim ovim zakonom.

(4) Organ koji je ovlašćen da propisuje prekršajne sankcije ne može ovo pravo da prenese na druge organe.

Opšta svrha prekršajnih sankcija

Član 5

Opšta svrha propisivanja i izricanja prekršajnih sankcija je suzbijanje protivpravnih djelovanja kojima se ugrožavaju ili povređuju vrijednosti zaštićene prekršajnim zakonodavstvom, čime se obezbjeđuje da građani poštuju pravni sistem i ne čine prekršaje.

Vremensko važenje i primjena najblažeg zakona, odnosno propisa

Član 6

(1) Na počinioca prekršaja primjenjuje se zakon, odnosno propis koji je važio u vrijeme izvršenja prekršaja.

(2) Ako je poslije izvršenja prekršaja izmijenjen zakon, odnosno propis, jednom ili više puta, primijeniće se zakon, odnosno propis koji je najblaži za počinioca.

Prostorno važenje zakona, odnosno propisa

Član 7

(1) Ovaj zakon važi na teritoriji Republike Srpske ako su prekršaji propisani zakonima i drugim propisima Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, gradova i opština, a koji su i izvršeni na teritoriji Republike Srpske ili ako je prekršaj počinjen na domaćem brodu ili vazduhoplovu dok se nalazi van teritorije Republike Srpske ili ako je prekršaj počinjen na internetu ili veb okruženju kada je posljedica nastupila na teritoriji Republike Srpske ili serverima provajdera u Republici Srpskoj.

(2) Za prekršaj počinjen u inostranstvu kazniće se počilac prekršaja samo ako je to određeno ovim zakonom, kada se može, pod uslovom uzajamnosti, ustupiti gonjenje za prekršaj stranoj državi u kojoj počilac prekršaja koji je strani državljanin ima prebivalište.

Zabrana ponovnog suđenja u istoj stvari

Član 8

(1) Nikome se ne može ponovo suditi niti mu može ponovo biti izrečena prekršajna sankcija za prekršaj o kome je pravosnažno odlučeno u skladu sa zakonom.

(2) Zabrana iz stava 1. ovog člana ne sprečava ponavljanje prekršajnog postupka u skladu sa ovim zakonom.

(3) Ako je protiv počinioca prekršaja potvrđena optužnica zbog krivičnog djela kojim je obuhvaćen i prekršaj, za taj prekršaj ne može se pokrenuti prekršajni postupak, a ako je postupak pokrenut, ne može se dalje voditi.

(4) Protiv počinioca prekršaja koji je u krivičnom postupku pravosnažno proglašen krivim za krivično djelo koje obuhvata i obilježja prekršaja ne može se pokrenuti prekršajni postupak, a ako je pokrenut, ne može se dalje voditi.

Prava lica okrivljenih za prekršaje

Član 9

(1) Svako ko je okrivljen da je počinio prekršaj ima pravo da zahtijeva da o njegovoj odgovornosti za počinjeni prekršaj odluči sud u razumnom roku.

(2) Okrivljeno lice iz stava 1. ovog člana ima pravo da:

- 1) se smatra nevinim dok se ne dokaže njegova odgovornost u skladu sa zakonom,
- 2) u najkraćem roku bude obaviješteno, detaljno i na jeziku koji razumije, o prirodi i razlogu optužbi protiv njega,
- 3) mu se da odgovarajuće vrijeme i mogućnosti za pripremu odbrane, te da bude upoznato sa svim pravima, kao i pravom na ćutanje,
- 4) se brani lično ili putem branioca po vlastitom izboru ili, ukoliko nema dovoljno sredstava, da mu se on obezbijedi besplatno kada to zahtijevaju interesi pravde,
- 5) ispita ili da se u njegovo ime ispituju svjedoci koji ga terete i da se obezbijedi prisustvo i saslušanje svjedoka u njegovu korist pod istim uslovima kao i svjedoka koji ga terete i
- 6) dobije besplatnu pomoć prevodioca ako ne razumije jezik koji se upotrebljava u sudu ili tumača ukoliko je riječ o gluvonijemom ili slabovidom licu.

Prava zadržanih lica

Član 10

(1) U slučaju da je lice lišeno slobode i zadržano, ima pravo na:

- 1) kontaktiranje konzularnog predstavnika, ukoliko je riječ o stranom državljaninu,
- 2) kontaktiranje samo jednog lica,
- 3) pristup hitnoj medicinskoj pomoći ukoliko je to potrebno i
- 4) da bude obaviješteno o maksimalnom broju sati ili dana koje kao okrivljeni može da provede na zadržavanju prije izvođenja na sud.

(2) U slučaju da lice bude lišeno slobode i zadržano zbog učinjenog prekršaja, odmah će mu se uručiti Dokument o pravima okrivljenih i zadržanih lica.

(3) Izgled i detaljan sadržaj Dokumenta o pravima okrivljenih i zadržanih lica propisuje ministar pravde posebnim pravilnikom.

Značenje izraza

Član 11

(1) Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) kažnjeni je lice za koje je ustanovljeno konačnim prekršajnim nalogom ili pravosnažnim rješenjem o prekršaju da je odgovorno za određeni prekršaj;
- 2) ovlašćeni organi za pokretanje prekršajnog postupka su:
 1. nadležna ministarstva i drugi organi Bosne i Hercegovine,

2. Ministarstvo unutrašnjih poslova, druga ministarstva i inspekcijski organi Republike Srpske,
 3. nadležni organi jedinica lokalne samouprave,
 4. privredna društva i druga pravna lica koja imaju javna ovlašćenja, a u čiju nadležnost spada neposredno izvršenje ili nadzor nad izvršenjem zakona ili propisa kojima su propisani prekršaji;
- 3) okrivljeni je pravno ili fizičko lice protiv kojeg je pokrenut prekršajni postupak;
- 4) oštećeni je pravno ili fizičko lice koje je pretrpjelo štetu nastalu činjenjem prekršaja;
- 5) Registar novčanih kazni, troškova prinudne naplate i prekršajnih evidencija (u daljem tekstu: Registar) je baza podataka o izrečenim sankcijama, mjerama, troškovima prinudne naplate i ostalim evidencijama za prekršaje, koja je propisana posebnim zakonom i
- 6) internet provajder je svako pravno lice registrovano za pružanje elektronskih usluga, čija je djelatnost da omogući povezivanje u javno dostupnu globalnu paketnu podatkovnu mrežu (internet), a koja zajedno povezuje računare i računarske mreže.
- (2) Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog i ženskog roda podrazumijevaju oba pola.
- (3) Značenje izraza navedenih u Krivičnom zakoniku Republike Srpske i Zakonu o krivičnom postupku Republike Srpske ili u nekom drugom posebnom propisu koristiće se u ovom zakonu ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno i imaju značenje koje je određeno tim zakonima.

Diplomatski imunitet

Član 12

Prekršajni postupak ne može se voditi niti se može izreći prekršajna sankcija protiv lica koja uživaju diplomatski imunitet.

GLAVA II IZVRŠENJE PREKRŠAJA

Radnja izvršenja prekršaja

Član 13

- (1) Prekršaj može biti izvršen činjenjem ili nečinjenjem.
- (2) Prekršaj je izvršen nečinjenjem kada je počinilac propustio da izvrši radnje koje je bio dužan da učini.

Pokušaj prekršaja

Član 14

Za pokušaj prekršaja počinilac je odgovoran samo ako je to zakonom, odnosno propisom regulisano.

Vrijeme izvršenja prekršaja

Član 15

Prekršaj je izvršen u vrijeme kada je počinitelj radio ili bio dužan da radi, bez obzira na to kada je posljedica nastupila.

Mjesto izvršenja prekršaja

Član 16

Prekršaj je izvršen u mjestu gdje je počinitelj radio ili bio dužan da radi, ali i u mjestu gdje je posljedica nastupila.

Nužna odbrana

Član 17

- (1) Nema prekršaja ako je radnja propisana kao prekršaj počinjena u nužnoj odbrani.
- (2) Nužna odbrana je ona odbrana koja je neophodno potrebna da počinitelj od svog dobra ili od dobra drugoga odbije istovremeni ili neposredno predstojeći protivpravni napad.
- (3) Počinitelj koji je prekoračio granice nužne odbrane može se blaže kazniti, a ako je prekoračenje učinio usljed jake razdraženosti ili prepasti izazvane napadom, može se i osloboditi od kazne.

Krajnja nužda

Član 18

- (1) Nema prekršaja ako je radnja propisana kao prekršaj počinjena u krajnjoj nuždi.
- (2) Krajnja nužda postoji ako je prekršaj počinjen da počinitelj otkloni od svog dobra ili dobra drugog istovremenu neskrivljenu opasnost koja se na drugi način nije mogla otkloniti i ako pri tome počinjeno zlo nije veće od zla koje je prijetilo.
- (3) Počinitelj koji je sam izazvao opasnost iz nehata ili je prekoračio granice krajnje nužde može se blaže kazniti, a ako je prekoračenje počinjeno pod naročito olakšavajućim okolnostima, počinitelj se može i osloboditi od kazne.
- (4) Nema krajnje nužde ako je počinitelj bio dužan da se izloži opasnosti.

Sila i prijetnja

Član 19

- (1) Nema prekršaja ako je počinitelj postupao pod dejstvom neodoljive sile.
- (2) Počinitelj koji je izvršio prekršaj pod dejstvom sile kojoj se moglo odoljeti ili pod dejstvom prijetnje može se blaže kazniti ako se sila i prijetnja ne mogu smatrati neskrivljenom opasnošću u smislu člana 18. ovog zakona.
- (3) U slučaju iz stava 1. ovog člana, kao počinitelj prekršaja smatraće se lice koje je primijenilo neodoljivu silu.

Načelo oportuniteta

Član 20

U slučaju necjelishodnosti pokretanja prekršajnog postupka kod maloljetnika, kao i okrivljenih punoljetnih lica koja ranije nisu prekršajno kažnjavana i kada je riječ o najlakšim oblicima prekršaja za djela manjeg značaja, sud može odlučiti da se prekršajni postupak ne pokreće protiv tih lica i odbaciti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

GLAVA III ODGOVORNOST ZA PREKRŠAJ

Subjekti odgovornosti

Član 21

(1) Za prekršaj mogu da odgovaraju: fizičko lice, preduzetnik, pravno lice i odgovorno lice u pravnom licu, odgovorno lice u državnom organu, republičkom organu uprave i organima jedinice lokalne samouprave.

(2) Bosna i Hercegovina, Republika Srpska, Federacija Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikt BiH, državni organi, republički organi uprave, organi i jedinice lokalne samouprave i uprave ne mogu biti odgovorni za prekršaj, ali zakonom može biti propisano da za prekršaj pod uslovima iz člana 22. stav 1. ovog zakona odgovara odgovorno lice.

Odgovornost fizičkog lica

Član 22

(1) Fizičko lice odgovara za prekršaj ako je u vrijeme izvršenja prekršaja bilo uračunljivo i prekršaj počinilo sa umišljajem ili iz nehata.

(2) Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, odredbe iz stava 1. ovog člana primjenjuju se i na preduzetnika, odgovorna lica u pravnom licu, državnom organu, republičkom organu uprave ili organu jedinice lokalne samouprave.

Neuračunljivost, samoskrivljena neuračunljivost i bitno smanjena uračunljivost

Član 23

(1) Neuračunljiv počinilac nije odgovoran za prekršaj.

(2) Neuračunljiv je počinilac koji u vrijeme izvršenja prekršaja nije mogao da shvati značaj svog djela ili nije mogao da upravlja svojim postupcima usljed duševne bolesti, privremene duševne poremećenosti ili zaostalog duševnog razvoja.

(3) Ne smatra se neuračunljivim počinilac prekršaja koji upotrebom alkohola ili na drugi način dovede sebe u stanje u kome nije mogao shvatiti značaj svog djela ili nije mogao upravljati svojim postupcima ako je u vrijeme kada se dovodio u takvo stanje bio svjestan ili je bio dužan i mogao biti svjestan da u takvom stanju može počiniti prekršaj.

(4) Počiniocu prekršaja čija je sposobnost da shvati značaj svog djela ili sposobnost da upravlja svojim postupcima bila bitno smanjena usljed nekog stanja iz stava 2. ovog člana (bitno smanjena uračunljivost) može se ublažiti kazna.

Nehat i umišljaj

Član 24

(1) Za postojanje odgovornosti dovoljan je nehat počinioca ako propisom o prekršaju nije određeno da će se kazniti samo ako je prekršaj počinjen sa umišljajem.

(2) Prekršaj je počinjen iz nehata kada je počinilac bio svjestan da usljed njegovog činjenja ili nečinjenja može nastupiti zabranjena posljedica, ali je olako smatrao da je može spriječiti ili da ona neće nastupiti, ili kada nije bio svjestan mogućnosti nastupanja zabranjene posljedice, iako je prema okolnostima i prema svojim ličnim svojstvima bio dužan i mogao biti svjestan te mogućnosti.

(3) Prekršaj je počinjen sa umišljajem kada je počinilac bio svjestan svog djela i htio njegovo izvršenje ili kada je bio svjestan da usljed njegovog činjenja ili nečinjenja može nastupiti zabranjena posljedica, ali je pristao na njeno nastupanje.

Stvarna zabluda

Član 25

(1) Nije odgovoran za prekršaj počinilac koji je u vrijeme izvršenog prekršaja bio u neotklonjivoj stvarnoj zabludi.

(2) Stvarna zabluda je neotklonjiva ako počinilac u vrijeme izvršenog prekršaja nije bio svjestan nekog njegovog zakonom ili drugim propisom određenog obilježja ili je pogrešno smatrao da postoje okolnosti prema kojima bi, da su one stvarno postojale, to djelo činile dozvoljenim.

Pravna zabluda

Član 26

Počinilac prekršaja koji je u vrijeme izvršenog prekršaja iz opravdanih razloga nije znao da je to djelo zabranjeno može se blaže kazniti ili osloboditi od kazne.

Saizvršilaštvo

Član 27

Ako više lica učestvovanjem u radnji izvršenja prekršaja ili na drugi način zajednički počine prekršaj, svako od njih kazniće se kaznom propisanom za taj prekršaj.

Podstrekavanje

Član 28

(1) Ko drugog sa umišljajem podstrekne da počinji prekršaj kazniće se kao da ga je sam počinio.

(2) Podstrekavanje na izvršenje prekršaja smatra se naročito: upućivanje molbe, ubjeđivanje ili nagovaranje, prikazivanje koristi od izvršenja prekršaja, davanje ili obećavanje poklona, zloupotreba odnosa podređenosti ili zavisnosti, dovođenje ili održavanje lica u stanju stvarne ili pravne zablude.

Pomaganje

Član 29

(1) Ko drugom sa umišljajem pomogne da izvrši prekršaj kazniće se kao da ga je sam počinio.

(2) Pomaganje na izvršenje prekršaja smatra se naročito: davanje savjeta ili uputstava kako da se izvrši prekršaj, stavljanje počiniocu na raspolaganje sredstava za izvršenje prekršaja, otklanjanje prepreka za izvršenje prekršaja, kao i unaprijed obećano prikrivanje prekršaja, počinioca, sredstava kojima je prekršaj izvršen, tragova prekršaja ili predmeta pribavljenih prekršajem.

Granice odgovornosti saučesnika

Član 30

(1) Saizvršilac je prekršajno odgovoran u granicama svog umišljaja ili nehata, a podstrekač i pomagač u granicama njihovog umišljaja.

(2) Lični odnosi, svojstva i okolnosti, usljed kojih zakon isključuje prekršajnu odgovornost, dozvoljava oslobađanje od kazne ili ublažavanje kazne, mogu se uzeti u obzir samo onom izvršiocu, saizvršiocu, podstrekaču ili pomagaču, kod kojeg takva svojstva ili okolnosti postoje.

Odgovornost pravnog lica

Član 31

(1) Pravno lice je odgovorno za prekršaj počinjen radnjom ili propuštanjem dužnog nadzora organa upravljanja ili odgovornog lica ili radnjom drugog lica koje je u vrijeme izvršenja prekršaja bilo ovlašćeno da postupa u ime pravnog lica.

(2) Pravno lice je odgovorno za prekršaj i kada:

1) organ upravljanja donese protivpravnu odluku ili nalog kojim je omogućeno izvršenje prekršaja ili odgovorno lice naredi licu da izvrši prekršaj i

2) fizičko lice izvrši prekršaj usljed propuštanja odgovornog lica da nad njim vrši nadzor ili kontrolu.

(3) Pod uslovima iz stava 2. ovog člana pravno lice može da odgovara za prekršaj i kada:

1) je protiv odgovornog lica prekršajni postupak obustavljen ili je to lice oslobođeno od odgovornosti, u skladu sa odredbama člana 181. ovog zakona i

2) postoje pravne ili stvarne smetnje za utvrđivanje odgovornosti odgovornog lica u pravnom licu ili se ne može odrediti ko je odgovorno lice.

(4) Odgovornost fizičkog ili odgovornog lica u pravnom licu za počinjeni prekršaj ili krivično djelo ne isključuje odgovornost pravnog lica za prekršaj.

Odgovornost prestankom postojanja pravnog lica

Član 32

(1) Prestankom postojanja pravnog lica u toku prekršajnog postupka prestaje odgovornost za prekršaj, osim u slučaju postojanja pravnog sljedbenika, kada za prekršaj odgovara pravni sljedbenik.

(2) Ako je pravno lice prestalo da postoji nakon pravosnažno okončanog prekršajnog postupka, izrečena sankcija će se izvršiti prema pravnom sljedbeniku, a ako nema pravnog sljedbenika, postupak izvršenja prekršajne sankcije će se obustaviti.

(3) Pravno lice koje se nalazi u stečaju može da odgovara za prekršaj počinjen prije otvaranja ili u toku stečajnog postupka, ali mu se ne može izreći kazna, nego samo zaštitna mjera oduzimanja predmeta i oduzimanje imovinske koristi.

Odgovornost preduzetnika

Član 33

Preduzetnik odgovara za prekršaj koji počinji pri vršenju svoje djelatnosti.

Odgovornost odgovornog lica

Član 34

(1) Odgovornim licem, u smislu ovog zakona, smatra se lice kome su u pravnom licu povjereni određeni poslovi koji se odnose na upravljanje, poslovanje ili proces rada, kao i lice koje u državnom organu, republičkom organu uprave i organu jedinice lokalne samouprave vrši određene dužnosti.

(2) Nije odgovorno za prekršaj odgovorno lice koje je postupalo na osnovu naređenja drugog odgovornog lica ili organa upravljanja i ako je preduzelo sve radnje koje je na osnovu zakona, drugog propisa ili akta bilo dužno da preduzme da bi spriječilo izvršenje prekršaja.

(3) Odgovornost odgovornog lica ne prestaje zato što mu je prestao radni odnos u pravnom licu, državnom organu, republičkom organu uprave i organu jedinice lokalne samouprave niti zato što je nastala nemogućnost da se pravno lice proglasi odgovornim usljed njegovog prestanka.

Odgovornost stranih lica

Član 35

(1) Strano fizičko lice, strano pravno lice i odgovorno lice odgovaraju za prekršaje jednako kao i domaće fizičko, pravno i odgovorno lice.

(2) Strano pravno lice i odgovorno lice kazniće se za prekršaj počinjen na teritoriji Republike Srpske ako strano pravno lice ima poslovnu jedinicu ili predstavništvo u Bosni i Hercegovini ili je prekršaj počinjen njegovim prevoznim sredstvom, ako propisom kojim je prekršaj regulisan nije nešto drugo predviđeno.

GLAVA IV PREKRŠAJNE SANKCIJE

Vrste prekršajnih sankcija

Član 36

(1) Prekršajne sankcije su:

- 1) kazne,
- 2) kazneni bodovi,
- 3) mjere upozorenja,
- 4) zaštitne mjere i
- 5) vaspitne mjere.

(2) Osim sankcija iz stava 1. ovog člana, za prekršaj se mogu izreći i sljedeće mjere:

- 1) oduzimanje imovinske koristi i
- 2) obaveza naknade štete.

(3) Prekršajnu sankciju može izreći sud u prekršajnom postupku koji je pokrenut i sproveden u skladu sa ovim zakonom.

(4) Ovlašćeni organ može izreći prekršajnu sankciju putem izdavanja prekršajnog naloga, u skladu sa postupkom koji je propisan ovim zakonom.

Svrha kažnjavanja

Član 37

Svrha kažnjavanja je da se utiče na počinioca i ostale da ubuduće ne čine prekršaje.

Vrste kazni

Član 38

Prekršajne kazne su kazna zatvora i novčana kazna.

Način propisivanja kazni

Član 39

(1) Za prekršaj se može propisati kazna zatvora ili novčana kazna, koje se mogu izreći i zajedno.

(2) Za prekršaj pravnog lica i odgovornog lica može se propisati samo novčana kazna.

Nadležnost za propisivanje kazni

Član 40

(1) Kazna zatvora može se propisati samo zakonom.

(2) Novčana kazna može se propisati zakonom ili uredbom, odnosno odlukom Vlade, skupštine opštine ili grada.

Izricanje kazni

Član 41

(1) Kazna zatvora se može izreći samo kao glavna kazna.

(2) Novčana kazna može se izreći kao glavna i kao sporedna kazna.

(3) Ako su novčana kazna i kazna zatvora propisane alternativno, kazna zatvora se izriče samo za prekršaje kojima su bile prouzrokovane teže posljedice ili za prekršaje koji ukazuju na veći stepen odgovornosti počinioca u skladu sa članom 24. ovog zakona.

Kazna zatvora

Član 42

(1) Kazna zatvora ne može se propisati u trajanju kraćem od deset ni dužem od 60 dana.

(2) Kazna zatvora može se propisati samo za one prekršaje čijim bi izvršenjem mogla nastati opasnost za život i zdravlje ljudi ili bi se teže narušio javni red i mir, kao i za prekršaje nasilja u porodici ili na sportskim priredbama.

(3) Kazna zatvora izriče se na pune dane.

(4) Kazna zatvora ne može se izreći trudnoj ženi, poslije navršena tri mjeseca trudnoće, ni majci dok dijete ne navrši godinu dana, a ako je dijete mrtvo rođeno ili ako je umrlo poslije porođaja, dok ne prođe šest mjeseci od dana porođaja, niti se novčana kazna može zamijeniti kaznom zatvora.

(5) Kazna zatvora ne može se izreći maloljetnom licu.

Novčana kazna

Član 43

(1) Novčana kazna može se propisati u određenom rasponu ili u fiksnom iznosu.

(2) Novčana kazna za fizičko lice ne može se propisati u iznosu nižem od 30 KM, za odgovorno lice u pravnom licu i preduzetniku u iznosu nižem od 50 KM, a za pravno lice u iznosu nižem od 500 KM.

(3) Za prekršaj propisan zakonom novčana kazna ne može se propisati za fizičko lice u iznosu većem od 10.000 KM, za odgovorno lice u pravnom licu i preduzetniku u iznosu većem od 20.000 KM, a za pravno lice u iznosu većem od 200.000 KM.

(4) Za prekršaj propisan odlukom ili uredbom Vlade, odlukom skupštine grada ili skupštine opštine novčana kazna ne može se propisati za fizičko lice u iznosu većem od 3.000 KM, za odgovorno lice u pravnom licu u iznosu većem od 5.000 KM, za preduzetnika u iznosu većem od 6.000 KM, a za pravno lice u iznosu većem od 10.000 KM.

(5) Za prekršaje iz oblasti poreza, carina i finansija, novčane kazne se mogu propisati u višestrukom iznosu poreske ili carinske obaveze koja je trebalo da bude plaćena, ili kao procenat ili višestruki iznos vrijednosti robe koja je predmet prekršaja, ali ne u iznosu većem od 200.000 KM.

Rok plaćanja novčane kazne

Član 44

(1) U rješenju o prekršaju i prekršajnom nalogu određuje se rok plaćanja novčane kazne, koji ne može biti kraći od osam dana niti duži od tri mjeseca od dana pravosnažnosti rješenja, odnosno izvršnog prekršajnog naloga.

(2) Ukoliko okrivljeni protiv kojeg je izdat prekršajni nalog prihvati odgovornost i, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema prekršajnog naloga, plati polovinu izrečene novčane kazne, oslobađa se plaćanja druge polovine izrečene novčane kazne.

(3) Ukoliko je izjavljena žalba, rok plaćanja novčane kazne ne može biti kraći od osam dana niti duži od tri mjeseca od dana dostavljanja drugostepenog rješenja.

(4) U rokovima iz ovog člana sud će obavezati okrivljenog da plati i troškove prekršajnog postupka.

(5) Sud može u opravdanim slučajevima rješenjem dozvoliti da se novčana kazna isplati u ratama, pri čemu određuje rok plaćanja, koji ne može biti duži od šest mjeseci, pod uslovom da su plaćeni troškovi postupka.

(6) Na rješenje iz stava 5. ovog člana nije dozvoljena žalba.

(7) Ako kažnjeno lice kome je dozvoljeno da novčanu kaznu isplaćuje u ratama ne vrši uredno uplate, sud može rješenjem opozvati svoju odluku o plaćanju u ratama.

(8) Protiv rješenja iz stava 7. ovog člana žalba nije dozvoljena.

Odmjeravanje kazne

Član 45

(1) Sud će počiniocu prekršaja odmjeriti kaznu u granicama propisanim za taj prekršaj, imajući u vidu svrhu kažnjavanja i okolnosti koje utiču da kazna bude veća ili manja (olakšavajuće i otežavajuće okolnosti), i to:

- 1) stepen odgovornosti počinioca,
- 2) posljedice prekršaja,
- 3) okolnosti pod kojima je prekršaj počinjen,
- 4) ranija kažnjavanja,
- 5) lične prilike počinioca i
- 6) držanje počinioca poslije počinjenog prekršaja.

(2) Ne može se uzeti u obzir kao otežavajuća okolnost ranije izrečena prekršajna sankcija počiniocu koja je brisana iz Registra i ako je od dana pravosnažnosti odluke do dana donošenja nove odluke proteklo više od pet godina.

(3) Pri odmjeravanju visine novčane kazne uzeće se u obzir i imovinsko stanje počinioca.

Ublažavanje kazne

Član 46

(1) Ako se prilikom odmjeravanja kazne utvrdi da prekršajem nisu prouzrokovane teže posljedice, a postoje olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da se i blažom kaznom može postići svrha kažnjavanja, propisana kazna se može ublažiti tako što se može:

- 1) izreći kazna ispod najmanje mjere kazne koja je propisana za taj prekršaj, ali ne ispod najmanje zakonske mjere te vrste kazne,
- 2) umjesto propisane kazne zatvora izreći novčana kazna, ali ne ispod najmanje zakonske mjere te vrste kazne i
- 3) umjesto propisane kazne zatvora i novčane kazne izreći samo jedna od tih kazni.

(2) Ublažavanje kazne ne može se primijeniti prema okrivljenom za prekršaj koji u Registru ima registrovanog duga (neplaćenih novčanih kazni i troškova prekršajnog postupka), odnosno licu koje nije izdržalo izrečenu kaznu zatvora, a podatke iz Registra pribavlja sud po službenoj dužnosti.

Oslobađenje od kazne

Član 47

- (1) Sud će osloboditi od kazne počinioca kada to zakon izričito propisuje.
- (2) Sud može osloboditi od kazne počinioca:
 - 1) kada ga posljedice prekršaja tako pogađaju da je njegovo kažnjavanje nepotrebno radi ostvarenja svrhe kažnjavanja,
 - 2) kada je otklonio ili umanjio posljedice prekršaja ili nadoknadio štetu koju je njime prouzrokovao, ili je platio ili je ispunio propisanu obavezu zbog čijeg je neplaćanja, odnosno neispunjenja pokrenut prekršajni postupak i
 - 3) kada se pomirio sa oštećenim i nadoknadio štetu.

Sticaj prekršaja

Član 48

- (1) Ako je počinilac jednom radnjom ili sa više radnji počinio više prekršaja za koje mu se istovremeno sudi, prethodno će se utvrditi kazna za svaki od tih prekršaja, pa će se za sve te prekršaje izreći jedinstvena kazna.
- (2) Jedinstvena kazna će se izreći po sljedećim pravilima:
 - 1) ako je za sve prekršaje u sticaju utvrđena kazna zatvora, jedinstvena kazna mora biti veća od svake pojedinačne utvrđene kazne, ali ne smije dostići zbir utvrđenih kazni niti preći 90 dana zatvora,
 - 2) ako je za sve prekršaje u sticaju utvrđena novčana kazna, jedinstvena kazna mora biti veća od svake pojedinačno utvrđene kazne, ali ne smije dostići zbir utvrđenih novčanih kazni, s tim što jedinstvena novčana kazna ne može biti veća od dvostrukog iznosa najveće novčane kazne predviđene ovim zakonom i
 - 3) ako je za prekršaje u sticaju utvrđena kazna zatvora, a za druge prekršaje - novčana kazna, izreći će se jedinstvena kazna zatvora i jedinstvena novčana kazna na način propisan t. 1) i 2) ovog stava.

Prekršaj u produženom trajanju

Član 49

(1) Prekršaj u produženom trajanju čini više istih ili istovrsnih prekršaja počinjenih u vremenskoj povezanosti od istog počinioca i koji predstavljaju jedinstvenu cjelinu u pravnom smislu zbog postojanja najmanje dvije od sljedećih okolnosti:

- 1) istovrsnosti predmeta prekršaja,
- 2) istovjetnosti oštećenog,
- 3) korišćenja iste situacije ili istog trajnog odnosa,
- 4) jedinstva mjesta ili prostora izvršenja prekršaja ili
- 5) jedinstvenog umišljaja počinioca.

(2) Prekršaji usmjereni protiv ličnosti mogu se počiniti u produženom trajanju samo ako su počinjeni prema istom licu.

(3) Ne mogu biti u produženom trajanju ona djela koja po svojoj prirodi ne dopuštaju spajanje u jedno djelo.

(4) Ako prekršaj u produženom trajanju obuhvata različite oblike istog prekršaja, produženi prekršaj se pravno kvalifikuje kao najteži oblik od tih prekršaja.

(5) Ako prekršaj u produženom trajanju obuhvata djela za čija su zakonska obilježja određeni novčani iznosi, prekršaj u produženom trajanju je ostvaren iznos jednak zbiru iznosa ostvarenih pojedinačnim djelima.

(6) Za prekršaj u produženom trajanju može se izreći kazna veća od propisane kazne za prekršaj utvrđen kao prekršaj u produženom trajanju, ali ne smije preći dvostruku mjeru propisane kazne, niti najveću mjeru te vrste kazne.

Uračunavanje zadržavanja u kaznu

Član 50

(1) Vrijeme za koje je počinilac prekršaja zadržan prije donošenja odluke uračunava se u izrečenu kaznu.

(2) Zadržavanje koje je trajalo duže od 12 časova, a kraće od 24 časa, računa se kao jedan dan zatvora, odnosno 50 KM novčane kazne.

Kazneni bodovi

Član 51

(1) Za prekršaje protiv bezbjednosti saobraćaja na putevima zakonom se mogu propisati kazneni bodovi u rasponu koji je propisan posebnim propisom.

(2) Sankcija iz stava 1. ovog člana izriče se uz kaznu, uslovnu osudu ili ukor pod uslovima predviđenim ovim zakonom, ako drugim zakonom nije drugačije propisano.

(3) Uz sankciju iz stava 1. ovog člana počiniocu mogu biti izrečene dopunske obaveze u cilju edukacije vozača ili praćenja njegovog ponašanja u saobraćaju.

(4) Vrste dopunskih obaveza i uslovi za njihovo izricanje propisuju se posebnim propisom.

(5) Kazneni bodovi se mogu izreći vozaču koji u vrijeme izvršenja prekršaja posjeduje vozačku dozvolu izdatu u Bosni i Hercegovini.

(6) Ako su za prekršaje u sticaju utvrđeni kazneni bodovi, izreći će se jedinstveni kazneni bodovi, koji odgovaraju zbiru svih pojedinačno utvrđenih kaznenih bodova, a koji ne može biti veći od broja propisanog posebnim propisom.

Ukor i uslovna osuda

Član 52

Mjere upozorenja koje se mogu izreći u skladu sa ovim zakonom su ukor i uslovna osuda.

Svrha mjere upozorenja

Član 53

Svrha ukora i uslovne osude, u okviru opšte svrhe prekršajnih sankcija je da se prema počiniocu koji je odgovoran ne primijeni kazna za prekršaje kada to nije nužno za prekršajnu pravnu zaštitu i kada se može očekivati da će se samo upozorenjem (ukor) ili upozorenjem uz prijetnju kaznom (uslovna osuda), dovoljno uticati na počinioca prekršaja da ubuduće ne čini prekršaj.

Ukor

Član 54

(1) Kada postoje okolnosti koje u znatnoj mjeri umanjuju odgovornost počinioca, tako da se može očekivati da će se ubuduće kloniti vršenja prekršaja i bez izricanja propisane kazne ili ako je riječ o naročito lakom obliku tog prekršaja, sud može, umjesto kazne, izreći ukor.

(2) Ukori se mogu izreći i kada počinitelj prije donošenja odluke o prekršaju ispuni propisanu obavezu.

Uslovna osuda

Član 55

(1) Uslovnom osudom sud počiniocu utvrđuje kaznu i zaštitnu mjeru ili samo kaznu ili samo zaštitnu mjeru i istovremeno određuje da se ona neće izvršiti ako kažnjeni, za vrijeme koje odredi sud, a koje ne može biti kraće od šest mjeseci niti duže od godinu dana (vrijeme provjeravanja), ne počini novi prekršaj ili ispuni drugi uslov koji mu odredi sud.

(2) Sud će izreći uslovnu osudu kada ocijeni da se i bez izvršenja kazne može postići svrha kažnjavanja, naročito imajući u vidu odnos počinioca prema tom prekršaju ili prema oštećenom i da će nadoknaditi štetu prouzrokovanu prekršajem.

(3) Zaštitne mjere izrečene uz uslovnu osudu izvršavaju se.

(4) Uslovna osuda ne može se izreći odgovornom za prekršaj koji u Registru ima registrovanog duga (neplaćenih novčanih kazni i troškova prekršajnog postupka), a podatke iz Registra pribavlja sud po službenoj dužnosti, odnosno licu koje nije izdržalo ranije izrečenu kaznu zatvora.

Obaveze uslovno kažnjenog lica

Član 56

- (1) Počiniocu prekršaja, uz izrečenu uslovnu osudu, sud može odrediti jednu ili više obaveza, i to da:
- 1) naknadi počinjenu štetu,
 - 2) vrati korist koju je pribavio prekršajem i
 - 3) ispuni druge obaveze propisane zakonom u skladu sa članom 51. stav 3. ovog zakona, koje su primjerene počinjenom prekršaju.
- (2) Rok za ispunjenje obaveze iz stava 1. ovog člana određuje sud u okviru određenog vremena provjeravanja.

Opozivanje uslovne osude

Član 57

- (1) Sud će opozvati uslovnu osudu ako kažnjeni u vrijeme provjeravanja počini jedan ili više prekršaja iste vrste i težine, odnosno teži prekršaj, ili ako ne ispuni postavljeni uslov.
- (2) Ako kažnjeni u toku vremena provjeravanja počini neki drugi prekršaj, sud će, nakon što ocijeni sve okolnosti koje se odnose na počinjeni prekršaj i počinioca, a naročito težinu prekršaja i pobude iz kojih je počinjen, odlučiti da li će opozvati uslovnu osudu.
- (3) U slučaju opozivanja uslovne osude, sud će primijeniti odredbu člana 48. ovog zakona, izreći kaznu i/ili zaštitnu mjeru za ranije izvršeni i za novi prekršaj, uzimajući kaznu i/ili zaštitnu mjeru iz opozvane odluke kao već utvrđenu.
- (4) Ako ne opozove uslovnu osudu, sud može za novi prekršaj izreći kaznu ili uslovnu osudu.
- (5) Ako izrekne uslovnu osudu, sud će utvrditi jedinstvenu kaznu za raniji i novi prekršaj, uzimajući u obzir ranije utvrđenu kaznu, u skladu sa odredbama ovog zakona o odmjeravanju kazne za prekršaje u sticaju i odrediti novo vrijeme provjeravanja.
- (6) Sud će opozvati uslovnu osudu i odrediti izvršenje izrečene kazne ako kažnjeni u toku vremena provjeravanja ne izvrši obaveze koje su mu određene, a mogao ih je izvršiti.
- (7) Teret dokazivanja nemogućnosti izvršenja obaveze je na kažnjenom.
- (8) U slučaju da se utvrdi nemogućnost izvršenja obaveza, sud te obaveze može zamijeniti drugim obavezama ili kažnjenog osloboditi obaveza.
- (9) Uslovna osuda može se opozvati najkasnije u roku od godinu dana od dana kada je proteklo vrijeme provjeravanja.
- (10) Uslovna osuda se opoziva na obrazložen zahtjev podnosioca zahtjeva ili po službenoj dužnosti od suda, u propisanom roku iz stava 9. ovog člana.
- (11) Sud je obavezan da zakaže saslušanje radi utvrđivanja činjenica na koje će pozvati podnosioca zahtjeva i kažnjenog.
- (12) Ako sud utvrdi da nema osnova za donošenje odluke o opozivu uslovne osude, rješenjem će odbiti zahtjev za opozivanje uslovne osude.
- (13) Protiv rješenja iz stava 12. ovog člana može se podnijeti žalba u roku od tri dana od dana prijema rješenja.

Svrha i propisivanje

Član 58

(1) U okviru opšte svrhe prekršajnih sankcija, svrha primjene zaštitnih mjera je da otkloni stanje i okolnosti koji omogućavaju ili podstiču počinioa na izvršenje novog prekršaja.

(2) Zaštitne mjere mogu se propisati samo zakonom.

Vrste zaštitnih mjera

Član 59

(1) Za prekršaj se mogu propisati sljedeće zaštitne mjere:

- 1) oduzimanje predmeta,
- 2) zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti,
- 3) zabrana upravljanja motornim vozilom,
- 4) obavezno liječenje zavisnika od alkohola i psihoaktivnih supstanci,
- 5) obavezno psihijatrijsko liječenje,
- 6) zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama i
- 7) zabrana držanja i oduzimanje životinja.

(2) Zakonima koji propisuju prekršaje mogu se odrediti druge vrste zaštitnih mjera, s tim da je svaka zaštitna mjera koja nije predmet direktnog izvršenja od nadležnog organa, uslovljena pristankom okrivljenog na tu zaštitnu mjeru.

(3) Zaštitne mjere - oduzimanje predmeta, obavezno psihijatrijsko liječenje i obavezno liječenje zavisnika od alkohola i psihoaktivnih supstanci, mogu se izreći pod uslovima propisanim ovim zakonom i kada nisu predviđene propisom kojim je određen prekršaj.

(4) Zaštitna mjera - zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti ne može se izreći maloljetniku.

Izricanje zaštitnih mjera

Član 60

(1) Kada postoje uslovi za izricanje zaštitnih mjera predviđeni ovim ili drugim zakonom, počinioa prekršaja može biti izrečena jedna ili više zaštitnih mjera.

(2) Zaštitne mjere se izriču uz izrečenu kaznu, uslovnu osudu, ukor ili vaspitnu mjeru.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, zaštitne mjere se mogu izreći samostalno ako je takva mogućnost propisana zakonom.

(4) Ovlašćeni organ može prekršajnim nalogom izreći samo jednu zaštitnu mjeru u najkraćem predviđenom trajanju, kao i zaštitnu mjeru oduzimanja predmeta.

Oduzimanje predmeta

Član 61

- (1) Predmeti koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za izvršenje prekršaja ili koji su nastali izvršenjem prekršaja mogu se oduzeti ako su svojina okrivljenog.
- (2) Predmeti iz stava 1. ovog člana mogu se oduzeti i kada nisu svojina okrivljenog, ako to zahtijevaju interesi opšte bezbjednosti, čuvanja života i zdravlja ljudi, sigurnost robnog prometa ili razlozi javnog morala, kao i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.
- (3) Sud koji donosi rješenje o prekršaju ili ovlašćeni organ koji izdaje prekršajni nalog odrediće, u skladu sa posebnim propisima, da li će se oduzeti predmeti uništiti, prodati ili predati odgovarajućem ovlašćenom organu.
- (4) Sredstva ostvarena prodajom predmeta pripadaju budžetu Republike Srpske, odnosno budžetima jedinica lokalne samouprave.
- (5) Predmeti koji se po zakonu mogu oduzeti ili se oduzimaju, oduzeće se i kada se prekršajni postupak ne završi rješenjem kojim se okrivljeni proglašava odgovornim ako to zahtijevaju interesi opšte bezbjednosti ili razlozi morala, kao i u drugim slučajevima određenim posebnim zakonom.
- (6) Sud donosi posebno rješenje iz stava 5. ovog člana, na koje okrivljeni ima pravo žalbe u roku od osam dana od dana prijema rješenja.
- (7) Oduzimanjem predmeta ne dira se u pravo trećih lica na naknadu štete od okrivljenog.
- (8) Propisom kojim se određuje prekršaj može se predvidjeti obavezno izricanje zaštitne mjere oduzimanja predmeta.
- (9) U slučaju da okrivljeni uništi ili otuđi predmete prekršaja prije ili u toku prekršajnog postupka ili predmeti prekršaja ne mogu biti obezbijeđeni, odnosno ako se predmeti prekršaja ne pronađu, sud okrivljenom na prijedlog ovlašćenog podnosioca zahtjeva može izreći mjeru naplate njene novčane protivvrijednosti.
- (10) Smatraće se da predmeti prekršaja nisu pronađeni ako se iz bilo kojih razloga ne mogu oduzeti.

Zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti

Član 62

- (1) Sud može okrivljenom fizičkom licu zabraniti vršenje poziva, djelatnosti ili dužnosti u periodu do šest mjeseci, ako je počinio prekršaj obavljajući takav poziv, djelatnost ili dužnost i ako sud utvrdi da bi dopuštanje okrivljenom da i dalje obavlja takav poziv, djelatnost ili dužnost moglo rezultirati činjenjem prekršaja u budućnosti.
- (2) Sud može zabraniti okrivljenom pravnom licu vršenje određene djelatnosti ili narediti zatvaranje poslovnih prostorija ili nametnuti druga ograničenja djelatnosti takvog okrivljenog, u periodu do šest mjeseci, koja se ukažu kao odgovarajuća u sprečavanju budućeg činjenja prekršaja.

Zabrana upravljanja motornim vozilom

Član 63

- (1) Kao sankcija za prekršaj počinjen u saobraćaju, okrivljenom se može izreći zabrana upravljanja motornim vozilom ili određenom vrstom i kategorijom motornog vozila, za period koji ne može biti kraći od 30 dana niti duži od godinu dana.
- (2) Ako propisom kojim se određuje prekršaj nisu posebno predviđeni uslovi za izricanje zaštitne mjere, mjera se može izreći počinioocu prekršaja protiv bezbjednosti saobraćaja kada postoji opasnost da će upravljajući motornim vozilom ponovo počiniti prekršaj.

(3) Zaštitna mjera iz stava 1. ovog člana može se izreći kao posljedica dodijeljenih kaznenih bodova u skladu sa Zakonom o osnovima bezbjednosti saobraćaja.

(4) Sud ili ovlašćeni organ ne može promijeniti broj kaznenih bodova koji se zaračunavaju automatski kao rezultat odgovornosti za prekršaj u skladu sa Zakonom o bezbjednosti saobraćaja Republike Srpske i Zakonom o osnovima bezbjednosti saobraćaja na putevima BiH.

(5) Prilikom odlučivanja o zaštitnoj mjeri, uzeće se u obzir i to da li je počinitelj po zanimanju vozač motornog vozila i koju kategoriju vozačke dozvole posjeduje.

Obavezno liječenje zavisnika od alkohola i psihoaktivnih supstanci

Član 64

(1) Obavezno liječenje zavisnika od alkohola i psihoaktivnih supstanci sud može izreći licu koje je počinilo prekršaj usljed zavisnosti od stalne upotrebe alkohola ili psihoaktivnih supstanci i kod koga postoji opasnost da će usljed ove zavisnosti i dalje da čini prekršaje.

(2) Prije izricanja mjere iz stava 1. ovog člana sud će pribaviti mišljenje vještaka, odnosno nadležne zdravstvene organizacije.

(3) Prilikom izricanja mjere iz stava 1. ovog člana počiniocu prekršaja naložiće se obavezno liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi.

(4) Ako počinitelj prekršaja bez opravdanih razloga odbije liječenje, mjera će se izvršiti prinudnim putem.

(5) Zaštitna mjera iz stava 1. ovog člana najduže može trajati do godinu dana, a izvršenje izrečene mjere obustaviće se i prije isteka vremena određenog u rješenju, ako zdravstvena organizacija ustanovi da je liječenje završeno.

Obavezno psihijatrijsko liječenje

Član 65

(1) Počiniocu prekršaja koji je u stanju neuračunljivosti počinio prekršaj, sud će izreći obavezno psihijatrijsko liječenje, ako utvrdi da postoji ozbiljna opasnost da počinitelj ponovi prekršaj, a radi otklanjanja opasnosti potrebno je njegovo psihijatrijsko liječenje.

(2) Obavezno psihijatrijsko liječenje je zaštitna mjera koja se samostalno može izreći neuračunljivom počiniocu prekršaja.

(3) Pod uslovima iz stava 1. ovog člana sud može izreći obavezno psihijatrijsko liječenje počiniocu prekršaja čija je uračunljivost bitno smanjena, ako mu je izrečena novčana kazna, uslovna osuda, ukor ili je oslobođen od kazne.

(4) Obavezno psihijatrijsko liječenje sprovodi se van zdravstvene ustanove i traje dok postoji potreba za liječenjem, ali ne duže od godinu dana.

(5) Radi uspješnijeg liječenja može se odrediti da se povremeno liječenje sprovede u zdravstvenoj ustanovi, s tim da neprekidno liječenje u ustanovi ne može trajati duže od 15 dana, a može biti preduzeto najviše dva puta u toku jedne godine.

(6) Ako se u slučaju iz st. 1. i 3. ovog člana počinitelj ne podvrgne liječenju van zdravstvene ustanove ili liječenje samovoljno napusti, sud može odrediti da se zaštitna mjera sprovede u zdravstvenoj ustanovi, pod uslovima iz stava 4. ovog člana.

Zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama

Član 66

- (1) Zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama sastoji se u zabrani počiniocu prekršaja da prisustvuje određenim sportskim priredbama u određenom periodu, radi sprečavanja opasnosti od ponavljanja prekršaja.
- (2) Zaštitna mjera iz stava 1. ovog člana može se izreći u trajanju od godinu dana do tri godine.
- (3) Vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u trajanje mjere.
- (4) Kažnjenom kome je pravosnažnim rješenjem ili izvršnim prekršajnim nalogom izrečena mjera zabrane prisustvovanja određenim sportskim priredbama, a koji postupi protivno zabrani iz stava 1. ovog člana, izreći će se sankcija u skladu sa Zakonom o sprečavanju nasilja na sportskim priredbama.
- (5) Propisom kojim se određuje prekršaj na sportskim priredbama može se predvidjeti obavezno izricanje zaštitne mjere - zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama.

Zabrana držanja i oduzimanje životinja

Član 67

- (1) Zabrana držanja jedne, više, odnosno svih vrsta životinja licu koje je proglašeno odgovornim za prekršaj iz oblasti zaštite dobrobiti životinja izriče se radi sprečavanja učinioca da počini prekršaj, odnosno da na drugi način ugrožava dobrobit životinja.
- (2) Oduzimanje životinja od vlasnika ili držaoca koji je proglašen odgovornim za prekršaj iz oblasti zaštite dobrobiti životinja izriče se radi sprečavanja počinioca prekršaja da ponovi prekršaj, odnosno na drugi način nastavi da ugrožava dobrobit životinja.
- (3) Sud koji je donio rješenje o prekršaju odrediće u skladu sa posebnim propisima da li će se oduzeta životinja predati nadležnim prihvatilištima za životinje ili zainteresovanoj organizaciji.
- (4) Propisom kojim se određuje prekršaj može se predvidjeti obavezno izricanje zaštitne mjere - oduzimanje životinja.
- (5) Mjera iz st. 1. i 2. ovog člana može se izreći u trajanju od godinu dana do tri godine, računajući od pravosnažnosti odluke.
- (6) Licu kome je pravosnažnim rješenjem o prekršaju izrečena mjera zabrane držanja životinja, a koji postupi protivno zabrani iz st. 1. i 2. ovog člana izreći će se sankcija propisana Zakonom o zaštiti i dobrobiti životinja.
- (7) Propisom kojim se određuje prekršaj može se predvidjeti obavezno izricanje zabrane držanja svih, odnosno pojedinih vrsta životinja.
- (8) Zaštitna mjera - zabrana držanja životinja iz stava 7. ovog člana može se izreći i trajno.

Sticaj zaštitnih mjera

Član 68

Ako je jednim rješenjem o prekršaju za više prekršaja utvrđeno više zaštitnih mjera iste vrste za koje je propisano da će se izreći u određenom trajanju, izreći će se jedinstvena zaštitna mjera koja je jednaka zbiru

trajanja pojedinačno utvrđenih zaštitnih mjera, s tim da ona ne može preći najvišu zakonsku granicu trajanja te vrste zaštitne mjere.

GLAVA V

ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE PREKRŠAJEM I NAKNADA ŠTETE

Osnov oduzimanja imovinske koristi

Član 69

(1) Niko ne može zadržati imovinsku korist koja je pribavljena prekršajem.

(2) Korist iz stava 1. ovog člana oduzima se rješenjem o prekršaju kojim su utvrđeni prekršaj i odgovornost za njega, pod uslovima koji su predviđeni ovim zakonom.

Način oduzimanja imovinske koristi

Član 70

(1) Od počinioca prekršaja će se oduzeti novac, hartije od vrijednosti, predmeti od vrijednosti i svaka druga imovinska korist koja je pribavljena izvršenjem prekršaja.

(2) Ako takvo oduzimanje nije moguće, počinitelj će se obavezati da plati novčani iznos koji odgovara pribavljenoj imovinskoj koristi.

(3) Ako okrivljeni u određenom roku ne plati novčani iznos iz stava 1. ovog člana, naplata će se izvršiti prinudno putem Poreske uprave.

(4) Imovinska korist pribavljena izvršenjem prekršaja može se oduzeti od lica na koje je prenesena bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrijednosti.

Zaštita oštećenog

Član 71

Ako je oštećenom u prekršajnom postupku dosuđen imovinskopravni zahtjev, oduzimanje imovinske koristi izreći će se samo ukoliko ta korist prelazi dosuđeni imovinskopravni zahtjev oštećenog.

Odluka o imovinskopravnom zahtjevu

Član 72

(1) Ako dokazi izvedeni u prekršajnom postupku ne pružaju pouzdan osnov da se imovinskopravni zahtjev u cijelosti ili djelimično usvoji, sud će uputiti oštećenog ili drugo ovlašćeno lice da imovinskopravni zahtjev, odnosno višak tog zahtjeva može ostvariti u parnici.

(2) Ako je zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka rješenjem odbačen ili je prekršajni postupak obustavljen ili je okrivljeni oslobođen odgovornosti, oštećenog ili drugo ovlašćeno lice, sud će uputiti da svoj imovinskopravni zahtjev ostvari u parnici.

(3) Ako je oštećena imovina Republike Srpske ili lokalnih zajednica, u odluci iz st. 1. i 2. ovog člana obavještava se pravobranilac Republike Srpske.

GLAVA VI ODREDBE PREMA MALOLJETNICIMA

Prekršajni postupak prema maloljetnicima

Član 73

- (1) Odredbe ovog zakona primjenjuju se prema maloljetnim počiniocima prekršaja, ukoliko u ovom poglavlju nije drugačije određeno.
- (2) Prema maloljetniku koji u vrijeme izvršenja prekršaja nije navršio 14 godina ne može se pokrenuti niti voditi prekršajni postupak.
- (3) Prekršajni postupak prema maloljetniku može se pokrenuti samo na osnovu zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.
- (4) Sud obezbjeđuje branioca sa posebnim znanjima iz oblasti prava djeteta i prestupništva mladih tokom prekršajnog postupka, ukoliko maloljetnik nema izabranog branioca.
- (5) Podnosilac zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka dostavlja primjerak zahtjeva sudu, maloljetniku i njegovim zakonskim zastupnicima i nadležnom organu starateljstva.
- (6) Sudija koji vodi prekršajni postupak pribavlja podatke o ličnosti maloljetnika od organa starateljstva i može pozvati organ starateljstva na usmeni pretres.
- (7) Organ starateljstva ima pravo da se upozna sa tokom usmenog pretresa, da u toku postupka, pismeno ili neposredno na usmenom pretresu daje prijedloge i da ukazuje na činjenice i dokaze koji su od važnosti za donošenje odluke.
- (8) Kada je maloljetnik koji nije navršio 14 godina počinio prekršaj zbog propuštanja dužnog nadzora zakonskih zastupnika maloljetnika koji su bili u mogućnosti da takav nadzor vrše, oni će se kazniti za prekršaj kao da su ga sami učinili.
- (9) Zakonom se može propisati da će se za prekršaj kazniti i zakonski zastupnici maloljetnika koji je počinio prekršaj, ako je počinjen prekršaj posljedica propuštanja dužnog nadzora nad maloljetnikom, a bili su u mogućnosti da takav nadzor vrše.

Policijsko upozorenje

Član 74

- (1) Prema maloljetnom učiniocu koji je počinio prekršaj može se izreći policijsko upozorenje za prekršaje za koje je propisana novčana kazna do 300 KM, ako je to u skladu sa ličnim svojstvima, prilikama i sredinom u kojoj maloljetnik živi, te okolnostima i težini učinjenog prekršaja.
- (2) Policijsko upozorenje može se izreći pod sljedećim uslovima:
 - 1) da maloljetnik priznaje prekršaj,
 - 2) da je priznanje dato slobodno i dobrovoljno,
 - 3) da postoji dovoljno dokaza da je maloljetnik učinio prekršaj i

4) da prema maloljetniku nije ranije izricano policijsko upozorenje ili vaspitna mjera izrečena u prekršajnom postupku.

(3) Policijsko upozorenje izriče policijski službenik sa posebnim znanjima iz oblasti prava djeteta i prestupništva mladih, uz prethodno pribavljenu socijalnu anamnezu organa starateljstva koja sadrži podatke koji se tiču uzrasta, zrelosti i drugih osobina ličnosti maloljetnika, o sredini i prilikama u kojima živi, da bi se moglo odlučiti da li će se konkretni slučaj okončati primjenom mjere policijskog upozorenja.

(4) Prilikom izricanja policijskog upozorenja, maloljetniku se ukazuje na društvenu neprihvatljivost i štetnost njegovog ponašanja, posljedice koje takvo ponašanje može imati na njega, kao i na mogućnost vođenja prekršajnog postupka i izricanje prekršajne sankcije u slučaju ponovnog izvršenja prekršaja.

(5) O donesenoj odluci policijski službenik obavještava maloljetnika, njegove zakonske zastupnike i organ starateljstva, kao i oštećenog, uz navođenje razloga za donošenje ove odluke.

(6) Primjena mjere policijskog upozorenja iz ovog člana reguliše se posebnim podzakonskim aktom koji donosi ministar unutrašnjih poslova.

Svrha izricanja policijskog upozorenja

Član 75

Mjera policijskog upozorenja ima svrhu:

1) da se ne pokreće prekršajni postupak prema maloljetniku i

2) da se primjenom mjere policijskog upozorenja utiče na pravilan razvoj maloljetnika i jačanje njegove lične odgovornosti da ubuduće ne bi činio prekršaje.

Evidencija izrečenih mjera policijskog upozorenja

Član 76

Policijski organi vode evidenciju izrečenih mjera policijskog upozorenja koja nema karakter prekršajne evidencije o osuđivanosti maloljetnika i ne mogu se upotrijebiti na bilo koji način koji bi štetio maloljetniku.

Primjena načela oportuniteta

Član 77

(1) Sud može odlučiti da neće pokretati prekršajni postupak prema maloljetniku, iako postoje dokazi da je počinio prekršaj ako smatra da ne bi bilo cjelishodno da se vodi postupak s obzirom na prirodu prekršaja i okolnosti pod kojima je prekršaj učinjen, raniji život maloljetnika i njegova lična svojstva.

(2) Podatke o cjelishodnosti postupka, koji se tiču uzrasta, zrelosti i drugih osobina ličnosti maloljetnika, o sredini i prilikama u kojima on živi pribavlja sud od nadležnog organa starateljstva, a podatke i mišljenje o cjelishodnosti pokretanja postupka može prikupljati i stručni savjetnik ako ga ima sud.

(3) U slučaju iz stava 1. ovog člana, sud će rješenjem odbaciti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, s obrazloženjem zbog čega je zahtjev odbačen, o čemu se obavještava maloljetnik, njegovi zakonski zastupnici i organ starateljstva radi preduzimanja mjera u okviru njegove nadležnosti.

Posebna znanja

Član 78

Sudije i policijski službenici koji postupaju u prekršajnim predmetima prema maloljetnicima moraju imati izraženu sklonost za vaspitanje, potrebe i interese mladih i posebna znanja iz oblasti prava djeteta i prestupništva mladih (u daljem tekstu: posebna znanja).

Sastav suda

Član 79

- (1) U prvom stepenu za prekršaje učinjene u vrijeme maloljetstva, bez obzira na propisanu novčanu kaznu sudi sudija kao pojedinac.
- (2) Kada sudi u drugom stepenu, vijeće drugostepenog suda sastavljeno je od troje sudija, određenih rasporedom poslova u tom sudu.
- (3) Vijeće sastavljeno od troje sudija, odlučuje o žalbama protiv odluka sudije i donosi druge odluke izvan usmenog pretresa kada je to određeno ovim zakonom i propisano odredbama Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske (vanpretresno vijeće).
- (4) Ako nije moguće u potpunosti sastaviti vijeće troje sudija sa posebnim znanjem iz oblasti prava djeteta i prestupništva mladih iz st. 2. i 3. ovog člana, obezbijediće se da najmanje jedan sudija ima posebna znanja, a koji će istovremeno biti predsjednik vijeća.
- (5) Sastav vijeća, po pravilu, čine sudije različitog pola.

Zabrana suđenja u odsustvu

Član 80

- (1) Maloljetniku se ne može suditi u odsustvu.
- (2) Prilikom ispitivanja maloljetnika i preduzimanja drugih radnji kojima maloljetnik prisustvuje, pristupiće se obazrivo, tako da s obzirom na duševnu razvijenost i lična svojstva, vođenje prekršajnog postupka ne šteti razvoju njegove ličnosti.

Obaveza svjedočenja

Član 81

- (1) Niko ne može biti oslobođen od dužnosti da svjedoči o okolnostima potrebnim za ocjenjivanje duševne razvijenosti maloljetnika, upoznavanje njegove ličnosti i prilika u kojima živi.
- (2) Dužnosti svjedočenja oslobođeni su samo vjerski službenik, ispovjednik i branilac.
- (3) Kada svjedoči socijalni radnik organa starateljstva, njegovo ispitivanje se ne može odnositi na okolnosti učinjenog prekršaja o kojima je saznao ispitujući maloljetnika u postupku sačinjavanja socijalne anamneze i drugih izvještaja po zahtjevu suda.

Razdvajanje i spajanje postupka

Član 82

- (1) Kada je maloljetnik učestvovao u izvršenju prekršaja zajedno sa punoljetnim licima, postupak prema njemu će se razdvojiti i sprovesti po odredbama čl. 73. do 98. ovog zakona.
- (2) Postupak prema maloljetniku može se voditi zajedno sa postupkom protiv punoljetnih lica i sprovodi se po odredbama poglavlja o maloljetnicima iz ovog zakona.
- (3) Rješenje o spajanju, odnosno razdvajanju postupka donosi sudija kojem je dodijeljen predmet.
- (4) Protiv rješenja iz stava 3. ovog člana nije dozvoljena žalba.

Pravo organa starateljstva i zakonskih zastupnika

Član 83

O postupku prema maloljetnicima sud obavještava zakonske zastupnike maloljetnika i organ starateljstva koji u toku postupka mogu davati prijedloge i ukazivati na činjenice i dokaze koji su važni za donošenje pravilne odluke.

Pozivanje, dovođenje maloljetnika i dostavljanje odluka i pismena

Član 84

- (1) Maloljetnik se poziva preko zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potreba da se hitno postupa i iz drugih opravdanih razloga.
- (2) Mjeru dovođenja kojom se obezbjeđuje prisustvo maloljetnika za uspješno vođenje prekršajnog postupka sprovodi sudska policija u civilnoj odjeći, vodeći računa da to čine na neupadljiv način.
- (3) Dostavljanje odluka i pismena maloljetniku vrši se na način propisan u stavu 1. ovog člana, a odluke i druga pismena se dostavljaju i zakonskim zastupnicima maloljetnika.

Isključenje javnosti

Član 85

U postupku prema maloljetniku isključena je javnost.

Dužnost hitnog postupanja

Član 86

Organi koji učestvuju u postupku prema maloljetniku, kao i drugi organi i ustanove od kojih se traže obavještenja, izvještaji ili mišljenja dužni su da postupaju najhitnije da bi se postupak što prije završio.

Sankcije prema maloljetnicima

Član 87

- (1) Maloljetniku se mogu izreći vaspitne mjere upozorenja ili pojačanog nadzora.
- (2) Ako je zbog prirode prekršaja to neophodno, zaštitna mjera se može izreći maloljetniku uz vaspitnu mjeru.

Vrste vaspitnih mjera

Član 88

- (1) Mjera upozorenja je sudski ukor.
- (2) Vaspitne mjere pojačanog nadzora su: pojačani nadzor od strane roditelja, usvojioca ili staraoca i pojačani nadzor nadležnog organa starateljstva.
- (3) Vaspitne mjere pojačanog nadzora izriču se kada za vaspitavanje i razvoj maloljetnika treba preduzeti trajnije mjere vaspitanja i prevaspitavanja uz odgovarajući stručni nadzor i pomoć.

Svrha vaspitnih mjera

Član 89

U okviru opšte svrhe prekršajnih sankcija, svrha prekršajnih sankcija prema maloljetnicima je da se pružanjem zaštite, brige, pomoći i nadzora, kao i obezbjeđenjem opšteg i stručnog osposobljavanja utiče na razvoj i jačanje lične odgovornosti maloljetnika, obezbijedi vaspitanje i pravilan razvoj njegove ličnosti, da bi se obezbijedilo ponovno uključivanje maloljetnika u društvenu zajednicu.

Uslovi za izricanje vaspitnih mjera

Član 90

Prilikom izricanja vaspitnih mjera uzima se u obzir starost maloljetnika, stepen njegovog duševnog razvoja, psihičke osobine i motivi zbog kojih je počinio prekršaj, dosadašnje vaspitanje, okolina i uslovi pod kojima je živio, težina prekršaja, da li mu je već prije toga bila izrečena vaspitna mjera, kao i sve ostale okolnosti koje utiču na izbor vaspitne mjere kojom će se najbolje postići svrha vaspitanja.

Sudski ukor

Član 91

- (1) Sudski ukor se izriče kada se takvom mjerom može uticati na ličnost maloljetnika i njegovo ponašanje i kada nije potrebno preduzeti trajnije vaspitne mjere, a naročito kada se iz njegovog odnosa prema počinjenom prekršaju i njegove spremnosti da ubuduće ne čini prekršaje može zaključiti da će izrečenom vaspitnom mjerom biti postignuta svrha ove mjere.
- (2) Pri izricanju sudskog ukora, maloljetniku će se ukazati na društvenu neprihvatljivost njegovog postupka i ukoliko ponovo počini prekršaj, mogućnost izricanja i druge vaspitne mjere.

Pojačani nadzor roditelja, usvojioca ili staraoca

Član 92

(1) Mjeru pojačanog nadzora roditelja, usvojioca ili staraoca sud izriče ako su roditelji, usvojiac ili staralac propustili da vrše brigu i nadzor nad maloljetnikom, a u mogućnosti su da ovakvu brigu i nadzor vrše.

(2) Pri izricanju mjere iz stava 1. ovog člana sud može roditelju, usvojiocu ili staraocu dati potrebna uputstva i naložiti mu određene dužnosti u pogledu mjera koje treba preduzeti radi vaspitanja maloljetnika, njegovog liječenja i otklanjanja štetnih uticaja na njega.

(3) Pri izricanju mjere iz stava 1. ovog člana, sud određuje da nadležni organ starateljstva provjerava njeno izvršavanje i ukazuje pomoć roditelju, usvojiocu ili staraocu.

(4) Ova mjera može da traje najmanje šest mjeseci, a najviše godinu dana, s tim da sud naknadno odlučuje o prestanku mjere.

(5) Kada organ starateljstva zadužen za sprovođenje ove mjere utvrdi da roditelj, usvojiac ili staralac ne postupuje po posebnim uputstvima i ne saraduje sa stručnim licem, mora o tome obavijestiti sud.

Pojačani nadzor nadležnog organa starateljstva

Član 93

(1) Ako roditelji, usvojiac, odnosno staralac maloljetnika nisu u mogućnosti da vrše pojačani nadzor, maloljetnik se stavlja pod pojačani nadzor organa starateljstva.

(2) Dok traje ova mjera, maloljetnik ostaje kod svojih roditelja, usvojlaca, odnosno kod drugih lica koja se o njemu brinu, a pojačani nadzor nad njim vrši lice nadležnog organa starateljstva ili drugo stručno lice koje odredi organ starateljstva.

(3) Organ starateljstva brine se o školovanju maloljetnika, njegovom zaposlenju, odvajanju iz sredine koja na njega štetno utiče, potrebnom liječenju i sređivanju prilika u kojima živi.

(4) Ova mjera može da traje najmanje šest mjeseci, a najviše godinu dana, s tim da sud naknadno odlučuje o prestanku mjere.

(5) Kada organ starateljstva zadužen za sprovođenje mjere pojačanog nadzora utvrdi da roditelj ne postupuje po posebnim uputstvima i ne saraduje sa stručnim licem, mora o tome obavijestiti sud.

Obustava izvršenja i izmjena odluke o vaspitnoj mjeri

Član 94

(1) Kada se poslije donošenja rješenja kojim je izrečena vaspitna mjera pojave okolnosti kojih nije bilo u vrijeme donošenja odluke ili se za njih nije znalo, a one bi bile od uticaja na donošenje odluke, ili ako se odluka ne može izvršiti usljed odbijanja maloljetnika ili njegovih roditelja, usvojioca, odnosno staraoca da postupe po izrečenoj vaspitnoj mjeri ili po nalogu onoga ko mjeru izvršava ili nastupe druge okolnosti predviđene zakonom, a one bi bile od uticaja za donošenje odluke, izvršenje izrečene mjere može se obustaviti ili se izrečena mjera može zamijeniti drugom odgovarajućom vaspitnom mjerom.

(2) Kada su prestali razlozi zbog kojih je mjera izrečena, sud donosi odluku kojom se izrečena vaspitna mjera obustavlja.

Izvršenje vaspitnih mjera

Član 95

- (1) Za izvršenje vaspitnih mjera pojačanog nadzora nadležan je organ starateljstva prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta maloljetnika u vrijeme kada je odluka kojom je mjera izrečena postala izvršna.
- (2) Organ starateljstva dužan je da po prijemu izvršne odluke kojom je vaspitna mjera pojačanog nadzora izrečena odredi službeno lice organa starateljstva ili drugo stručno lice koje će mjeru sprovesti i o tome obavještavati sud.
- (3) Sudija i stručni savjetnici suda, tamo gdje ih ima, prate izvršenje izrečene vaspitne mjere pojačanog nadzora.
- (4) Nadležni organ starateljstva dužan je da svaka tri mjeseca dostavlja izvještaj sudu o izvršenju vaspitnih mjera, a sudija može, kada nađe da je to potrebno, tražiti izvještaj u kraćem roku.
- (5) Izvještaji iz stava 4. ovog člana čine sastavni dio spisa.

Izricanje vaspitnih mjera za prekršaje u sticaju

Član 96

- (1) Ako je maloljetnik počinio više prekršaja u sticaju, sud će pri izboru vaspitnih mjera jedinstveno cijeniti sve prekršaje i izreći samo jednu mjeru.
- (2) Na način iz stava 1. ovog člana sud će postupiti ako se poslije izrečene vaspitne mjere utvrdi da je maloljetnik prije ili poslije njenog izricanja počinio prekršaj.

Dejstvo punoljetnosti

Član 97

- (1) Ako je maloljetni počinilac prekršaja prije ili u toku postupka postao punoljetan, primjenjivaće se odredbe o maloljetnicima.
- (2) Ako je maloljetnik postao punoljetan poslije donošenja odluke kojom je izrečena vaspitna mjera, obustavlja se izvršenje te mjere ako je navršio 23 godine.

Evidencija o izrečenim vaspitnim mjerama

Član 98

- (1) Evidenciju o izrečenim vaspitnim mjerama vode nadležni organi starateljstva na osnovu propisa koje donosi ministarstvo nadležno za poslove socijalne zaštite.
- (2) Podaci o izrečenim vaspitnim mjerama mogu se dati samo sudu, organima unutrašnjih poslova i organima starateljstva u vezi sa prekršajnim postupkom koji se vodi prema licu kojem je izrečena vaspitna mjera.
- (3) Lica koja su na bilo koji način došla do podataka iz stava 2. ovog člana ne smiju upotrijebiti te podatke na način koji bi bio od štete za rehabilitaciju lica protiv kojeg je vođen prekršajni postupak.
- (4) Podaci o izrečenoj vaspitnoj mjeri brišu se iz evidencije nakon proteka roka od tri godine od dana kada je prestalo izvršenje vaspitne mjere, a u svakom slučaju kada evidentirano lice navršio 23 godine.

GLAVA VII

ZASTARJELOST

Zastarjelost pokretanja i vođenja prekršajnog postupka

Član 99

(1) Prekršajni postupak ne može se pokrenuti ni voditi:

1) za prekršaje za koje je propisana novčana kazna do 3.000 KM ili kazna zatvora u trajanju do 15 dana, kada protekne godinu dana od dana kada je prekršaj izvršen i

2) za prekršaje za koje je propisana novčana kazna veća od 3.000 KM ili kazna zatvora u trajanju dužem od 15 dana, kada proteknu dvije godine od dana kada je prekršaj izvršen.

(2) Za poreske, carinske i finansijske prekršaje Zakonom se mogu odrediti duži rokovi od rokova propisanih u stavu 1. ovog člana, ali ne duži od pet godina od dana kada je počinjen prekršaj.

(3) Zastarjelost za pokretanje i vođenje prekršajnog postupka prema odgovornom licu u pravnom licu cijeni se prema zastarjelosti za preduzimanje prekršajnog postupka prema pravnom licu ako je za isti prekršaj propisana kazna i za pravno lice.

Zastarjelost izvršenja kazne

Član 100

Izrečena novčana kazna i kazna zatvora ne može se izvršiti ako je od dana pravosnažnosti rješenja, odnosno izvršnog prekršajnog naloga proteklo pet godina, s tim što zastarjelost izvršenja kazne zatvora ne može nastupiti ako je izvršenje kazne u toku.

Zastarjelost izvršenja zaštitnih mjera

Član 101

Zastarjelost izvršenja zaštitnih mjera propisanih ovim zakonom nastupa kada protekne godinu dana od dana pravosnažnosti rješenja, odnosno izvršnog prekršajnog naloga, kojim su te zaštitne mjere izrečene.

Zastarjelost izvršenja vaspitnih mjera

Član 102

Zastarjelost izvršenja vaspitnih mjera propisanih ovim zakonom nastupa kada protekne godinu dana od dana pravosnažnosti rješenja kojim su te vaspitne mjere izrečene.

Tok i prekid zastarjelosti pokretanja i vođenja prekršajnog postupka i izvršenja zaštitnih mjera

Član 103

(1) Zastarjelost za pokretanje i vođenje prekršajnog postupka počinje od dana kada je prekršaj izvršen.

- (2) Zastarjelost ne teče za vrijeme za koje se po zakonu gonjenje, odnosno izvršenje zaštitne mjere ne može otpočeti ili nastaviti.
- (3) Zastarjelost se prekida svakom procesnom radnjom koja se preduzima radi gonjenja počinioca prekršaja ili izvršenja zaštitne mjere.
- (4) Svakim prekidom zastarjelost počinje ponovo teći, ali bez obzira na prekide, zastarjelost u svakom slučaju nastaje kada protekne dva puta onoliko vremena koliko je propisano u čl. 99. i 101. ovog zakona.
- (5) Ako je riječ o kazni zatvora iz opozvane uslovne osude, zastarjelost počinje teći danom pravosnažnosti odluke o opozivu.
- (6) Zastarjelost izvršenja kazne zatvora, odnosno zatvora kojima je zamijenjena neplaćena novčana kazna i zastarjelost izvršenja zaštitnih mjera ne teče za vrijeme njihovog izvršavanja.
- (7) Na rokove zastarjelosti prekršajnog gonjenja i izvršenja prekršajne sankcije primjenjuje se propis koji je važio u vrijeme učinjenog prekršaja.

Zastarjelost izvršenja oduzimanja imovinske koristi i troškova prekršajnog postupka

Član 104

Izvršenje odluke o oduzimanju imovinske koristi i troškovima prekršajnog postupka zastarijeva po proteku pet godina od pravosnažnosti odluke kojom je oduzeta imovinska korist i odlučeno o troškovima prekršajnog postupka.

GLAVA VIII OSNOVNA PRAVILA PREKRŠAJNOG POSTUPKA

Pravično vođenje postupka

Član 105

- (1) Pravilima prekršajnog postupka ovog zakona omogućava se pravično vođenje prekršajnog postupka, zaštita ljudskih prava, pravilno utvrđivanje činjenica i zakonito odlučivanje o prekršajnoj odgovornosti, tako da niko nevin ne bude kažnjen, a da se počiniocu prekršaja izrekne kazna ili da se prema njemu primijeni druga prekršajna sankcija.
- (2) Prije donošenja pravosnažne odluke o prekršaju, okrivljenom može biti ograničeno ostvarivanje sloboda i prava samo pod uslovima propisanim ovim zakonom.
- (3) Ako ovim zakonom nisu uređena pojedina pitanja prekršajnog postupka, na ta pitanja shodno se primjenjuju odredbe Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske: Osnovna načela, Mjesna nadležnost, Spajanje i razdvajanje postupka, Prenošnje mjesne nadležnosti, Posljedice nenadležnosti, Izuzeće, Branilac, Podnesci i zapisnici, Rokovi, Troškovi krivičnog postupka, Imovinskopravni zahtjevi, Pretresanje stana, prostorija i lica, Privremeno oduzimanje predmeta i imovine, Ispitivanje osumnjičenog, Saslušanje svjedoka, Uviđaj i rekonstrukcija, Vještačenje, Glavni pretres, Žalba na presudu prvostepenog suda, Postupak protiv pravnih lica, Postupak za primjenu mjera bezbjednosti, za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i za opozivanje uslovne osude, Postupak za pružanje međunarodne pravne pomoći, Postupak za naknadu štete, rehabilitaciju i ostvarivanje drugih prava lica bez osnova osuđenih i neosnovano lišenih slobode.
- (4) Ovlašćenja tužioca uređena Zakonom o krivičnom postupku Republike Srpske, shodno se primjenjuju i na ovlašćeni organ u prekršajnom postupku.

Slobodna ocjena dokaza i pravno nevaljani dokazi

Član 106

(1) Postojanje ili nepostojanje činjenica na kojima zasniva odluku, sud cijeni po svom slobodnom uvjerenju, pri čemu nije ograničen posebnim formalnim pravilima.

(2) Sudska odluka se ne može zasnivati na dokazima koji su pribavljeni povredama ljudskih prava i osnovnih sloboda zagwarantovanih Međunarodnom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i Ustavom Republike Srpske.

Ekonomičnost postupka

Član 107

Sud je dužan da postupak sprovede bez odugovlačenja i da onemogući svaku zloupotrebu prava koja pripadaju licima koja učestvuju u postupku.

Prihodi budžeta Republike Srpske

Član 107a

Novčane kazne za prekršaje prihodi su budžeta Republike Srpske, odnosno budžeta jedinica lokalne samouprave.

Troškovi prekršajnog postupka na teret ovlašćenog podnosioca zahtjeva

Član 107b

Ukoliko je okrivljeni oslobođen od odgovornosti za prekršaj, troškovi prekršajnog postupka idu na teret budžeta Republike Srpske, ako je ovlašćeni podnosilac zahtjeva ovlašćeni organ ili oštećeni koji se finansira iz budžeta Republike Srpske, a ako je ovlašćeni podnosilac zahtjeva ovlašćeni organ ili oštećeni koji se ne finansira iz budžeta Republike Srpske, troškovi prekršajnog postupka idu na teret ovlašćenog podnosioca zahtjeva."

Dvostepenost prekršajnog postupka

Član 108

Protiv odluke donesene u prvom stepenu može se izjaviti žalba ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

GLAVA IX NADLEŽNOST I IZUZEĆE

1. Nadležnost

Nadležnost sudova

Član 109

Sudovi u Republici Srpskoj su stvarno nadležni da odlučuju o prekršajima koji su propisani zakonima i drugim propisima Republike Srpske, Bosne i Hercegovine, gradova i opština, a koji su počinjeni na teritoriji Republike Srpske.

Stvarna nadležnost

Član 110

(1) Osnovni sudovi su stvarno nadležni da odlučuju u prvom stepenu, a u drugom stepenu odlučuje nadležni okružni sud osnovan za područje osnovnih sudova.

(2) Osnovni sudovi u sjedištu okružnih sudova su stvarno nadležni u prekršajnim predmetima iz oblasti poreza i carina.

Mjesna nadležnost

Član 111

Mjesno nadležan je sud na čijem području je počinjen prekršaj.

Sastav suda

Član 112

(1) Prekršajni postupak u prvom i drugom stepenu vodi sudija pojedinac, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom, kada odlučuje vijeće.

(2) U prekršajnom postupku odlučuje vijeće u sastavu troje sudija, u slučajevima propisanim ovim zakonom, kao i odredbama Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske koje upućuju na krivično vijeće.

2. Izuzeće

Izuzeće

Član 113

Sudija koji učestvuje u postupku izuzeće se po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranaka, branioca ili oštećenog kada postoji neki od osnova za izuzeće.

Izuzeće sudije

Član 114

Sudija koji učestvuje u prekršajnom postupku izuzeće se ako:

1) je oštećen prekršajem,

2) mu je okrivljeni, branilac okrivljenog, predstavnik okrivljenog pravnog lica, podnosilac zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, oštećeni ili njegov zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik, supružnik ili srodnik po krvi u prvoj liniji do bilo kojeg stepena srodstva, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, a po tazbinskom srodstvu do drugog stepena,

3) je sa okrivljenim predstavnikom okrivljenog pravnog lica, braniocem okrivljenog, službenim licem, koji je u ime ovlašćenih organa podnio zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili oštećenim u odnosu sa staraoцем, stranaka, usvojioca, usvojenika, hranitelja ili hranjenika,

4) je u istom predmetu postupao prije pokretanja prekršajnog postupka ili kao službeno lice u ime ovlašćenog organa podnio zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili je učestvovao kao predstavnik okrivljenog pravnog lica, branilac okrivljenog, zakonski zastupnik ili punomoćnik oštećenog ili je saslušan kao svjedok ili vještak,

5) je u istom predmetu učestvovao u donošenju prvostepenog rješenja i

6) postoje okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristrasnost.

Dužnost sudije kad postoje razlozi za izuzeće

Član 115

Sudija koji učestvuje u prekršajnom postupku, čim sazna da postoji neki od razloga za izuzeće iz člana 114. stav 1. t. 1) do 5) ovog zakona, dužan je da prekine svaki rad u tom predmetu i da o tome obavijesti predsjednika suda, koji će odrediti drugog sudiju.

Podnošenje zahtjeva za izuzeće

Član 116

(1) Izuzeće sudije zbog postojanja nekog od razloga za izuzeće iz člana 104. ovog zakona mogu tražiti okrivljeni i ovlašćeni podnosilac zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

(2) Izuzeće se može tražiti samo za poimenično određenog sudiju koji postupa u određenom predmetu.

(3) Stranka je dužna da u zahtjevu navede okolnosti zbog kojih smatra da postoje neki od zakonskih razloga za izuzeće.

Postupanje u slučaju podnesenog zahtjeva za izuzeće

Član 117

Kada sudija koji je učestvovao u prekršajnom postupku sazna da je podnesen zahtjev za njegovo izuzeće, dužan je da odmah obustavi svaki rad na predmetu, ako je riječ o izuzeću iz člana 114. stav 1. tačka 6) ovog zakona i može do donošenja rješenja o izuzeću preduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odgađanja.

Izuzeće drugih učesnika u postupku

Član 118

Odredbe o izuzeću sudija shodno će se primjenjivati i na zapisničare, sudske tumače i vještake.

Odlučivanje o zahtjevu za izuzeće

Član 119

- (1) O zahtjevu za izuzeće odlučuje predsjednik suda.
- (2) Ako se traži izuzeće predsjednika suda, rješenje o izuzeću donosi predsjednik drugostepenog suda.
- (3) Ako se traži izuzeće sudije drugostepenog suda, rješenje o izuzeću donosi se na opštoj sjednici tog suda.
- (4) O izuzeću zapisničara, sudskog tumača i vještaka odlučuje sudija koji vodi prekršajni postupak.
- (5) Protiv rješenja o izuzeću nije dozvoljena posebna žalba.

GLAVA X SUBJEKTI PREKRŠAJNOG POSTUPKA

Stranke i učesnici u postupku

Član 120

- (1) Stranke u prekršajnom postupku su:
 - 1) ovlašćeni podnosilac zahtjeva,
 - 2) okrivljeni i
 - 3) oštećeni koji je podnio zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.
- (2) Učesnici u prekršajnom postupku su:
 - 1) branilac okrivljenog,
 - 2) zakonski zastupnik ili punomoćnik okrivljenog,
 - 3) oštećeni i
 - 4) drugo lice kada je to zakonom određeno.

Ovlašćeni podnosioci zahtjeva

Član 121

- (1) Ovlašćeni podnosioci zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka su ovlašćeni organi iz člana 11. ovog zakona.
- (2) Oštećeni može pokrenuti prekršajni postupak samo ako nije izdat prekršajni nalog, odnosno ako nije podnesen zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka u roku od 60 dana od dana činjenja prekršaja ili u roku od 60 dana od odustajanja od zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka u smislu člana 161. stav 1. ovog zakona.

(3) Okrivljeni može pokrenuti prekršajni postupak zahtjevom za sudsko odlučivanje pod uslovima propisanim ovim zakonom.

(4) Ukoliko tužilac za određeno djelo nađe da ima obilježja prekršaja, predmet će ustupiti nadležnom ovlašćenom organu.

Okrivljeni

Član 122

Okrivljeni može biti:

- 1) fizičko lice,
- 2) preduzetnik,
- 3) pravno lice i
- 4) odgovorno lice.

Okrivljeno pravno lice

Član 123

(1) Okrivljeno pravno lice u prekršajnom postupku zastupa njegov predstavnik, koji je ovlašćen da preduzima sve radnje koje može preduzeti i okrivljeni.

(2) Zastupnik okrivljenog pravnog lica je lice ovlašćeno da pravno lice predstavlja ili zastupa na osnovu zakona, akta nadležnog državnog organa ili statuta, odnosno drugog opšteg akta pravnog lica.

(3) Pravno lice može za svog predstavnika odrediti i drugo lice iz reda svojih članova ili drugog zaposlenog u tom pravnom licu.

(4) Predstavnik okrivljenog pravnog lica iz st. 1. i 3. ovog člana mora da ima pismeno ovlašćenje (punomoć) organa koji ga je odredio za predstavnika.

(5) Predstavnik okrivljenog pravnog lica može biti samo jedno lice.

(6) Pravno lice i odgovorno lice u pravnom licu koji imaju status okrivljenih u istoj stvari mogu imati svaki svog branioca ili zajedničkog branioca.

Predstavnik okrivljenog stranog pravnog lica

Član 124

Predstavnik okrivljenog stranog pravnog lica je lice koje upravlja dijelom stranog pravnog lica, poslovnom jedinicom ili predstavništvom koje obavlja djelatnost na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Lica koja ne mogu biti predstavnici pravnog lica

Član 125

- (1) Predstavnik okrivljenog pravnog lica ne može biti odgovorno lice u pravnom licu protiv koga se vodi postupak za isti prekršaj, osim u slučaju ako je to lice jedini član tog pravnog lica.
- (2) U slučaju iz stava 1. ovog člana sud je dužan da pozove pravno lice da u roku od osam dana odredi drugog predstavnika.
- (3) Sud u prvom pozivu okrivljeno pravno lice poziva da pismenim putem odredi svog predstavnika i dostavi dokaz da je to lice u skladu sa ovim zakonom ovlašćeno da predstavlja pravno lice, a pismeno ovlašćenje dostavi sudu o licu koje će ga zastupati prije započinjanja postupka ili će predstavnik pravnog lica prilikom preduzimanja prve radnje u postupku sudu predati punomoć.
- (4) Ako okrivljeno pravno lice ne postupi u skladu sa stavom 3. ovog člana ili sud ocijeni da, u slučaju iz stava 1. ovog člana, postoji sukob interesa između pravnog lica i odgovornog lica, sud će rješenjem odrediti kao predstavnika drugo lice zaposleno u tom pravnom licu.
- (5) Ako takvog lica nema, sud će rješenjem odrediti pravnom licu branioca po službenoj dužnosti, koji će imati sva ovlašćenja za predstavljanje pravnog lica.
- (6) Ukoliko su ispunjeni uslovi za vođenje postupka u odsustvu predstavnika okrivljenog pravnog lica, neće se primjenjivati odredbe st. 4. i 5. ovog člana.
- (7) Protiv rješenja donesenog na osnovu st. 4. i 5. ovog člana nije dozvoljena posebna žalba.

Branilac

Član 126

- (1) Branilac okrivljenog može biti advokat kojeg u postupku može zamijeniti stručni saradnik.
- (2) Branilac je dužan da prije preduzimanja prve radnje u postupku sudu preda potpisanu punomoć od okrivljenog, a okrivljeni može braniocu dati i usmenu punomoć na zapisnik kod suda koji vodi postupak.
- (3) Prava i dužnosti branioca prestaju kada okrivljeni opozove punomoć i o tome obavijesti sud, a u svakom slučaju pravosnažnim okončanjem prekršajnog postupka.
- (4) Branioca okrivljenom, osim ako se on tome izričito ne protivi, mogu uzeti i njegov zakonski zastupnik, bračni ili vanbračni supružnik, srodnik u pravoj liniji, usvojilac, usvojenik, brat, sestra ili hranilac.
- (5) Jedan advokat može u istom postupku ili odvojenim postupcima biti zajednički branilac za dva ili više okrivljenih, samo ako to nije protivno interesima njihovih odbrana.
- (6) Branilac ne može biti oštećeni, bračni, odnosno vanbračni supružnik oštećenog ili predstavnika ovlašćenog organa kao podnosioca zahtjeva, niti njihov srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stepena, a u pobočnoj do četvrtog stepena ili po tzbini do drugog stepena.
- (7) Branilac ne može biti lice koje je pozvano kao svjedok, osim ako je po zakonu oslobođeno od dužnosti svjedočenja i izjavilo da neće svjedočiti, kao i lice koje je u istom predmetu postupalo kao sudija ili kao neki od drugih ovlašćenih podnosilaca zahtjeva.
- (8) Branilac može u postupku u korist okrivljenog preduzimati sve radnje koje može preduzimati i okrivljeni.

Oštećeni i drugi učesnici u postupku

Član 127

- (1) U smislu ovog zakona, oštećeni je lice čije je neko lično ili imovinsko pravo povrijeđeno ili ugroženo prekršajem.

(2) Oštećeni ima pravo da sam ili posredstvom svog zakonskog zastupnika ili punomoćnika:

- 1) podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka u slučajevima propisanim ovim zakonom,
 - 2) podnosi dokaze, daje prijedloge i ističe imovinskopravni zahtjev za naknadu štete ili vraćanje stvari i
 - 3) izjavljuje žalbu na odluku koja je donesena povodom njegovog zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.
- (3) Oštećeni se u postupku može ispitati kao svjedok.

(4) Ako oštećeni kao podnosilac zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka umre u toku roka za podnošenje zahtjeva ili u toku postupka koji se vodi po njegovom zahtjevu, njegov bračni supružnik, vanbračni supružnik, djeca, roditelji, braća i sestre, usvojlac i usvojenik mogu, u roku od 30 dana od njegove smrti, podnijeti zahtjev ili dati izjavu da se postupak nastavlja.

(5) Učesnik u postupku je i lice koje nije oštećeno prekršajem, ali je od njega privremeno oduzet predmet ili se predlaže oduzimanje predmeta kao predmeta kojim je učinjen prekršaj.

GLAVA XI PODNESCI, ZAPISNICI I ROKOVI

Predaja podnesaka

Član 128

- (1) Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, pravni lijekovi i drugi podnesci predaju se sudu u pisanoj formi u dovoljnom broju primjeraka za sud i stranke.
- (2) Sud vodi zapisnik o svakoj radnji koju preduzima u toku postupka.

Shodna primjena

Član 129

Odredbe Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske o podnescima i zapisnicima shodno se primjenjuju i u prekršajnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Dužina roka

Član 130

- (1) Rokovi propisani ovim zakonom ne mogu se produžiti, osim kada to zakon izričito dozvoljava.
- (2) Ako je u pitanju rok koji je ovim zakonom propisan radi zaštite prava na odbranu i drugih procesnih prava okrivljenog, taj rok se može skratiti ako to zahtijeva okrivljeni u pisanoj formi ili usmeno na zapisnik kod suda.

GLAVA XII PRIJEDLOG ZA VRAĆANJE U PREDAJŠNJE STANJE

Podnošenje prijedloga

Član 131

Prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje mogu podnijeti:

- 1) okrivljeni koji je iz opravdanih razloga propustio u propisanom roku da podnese zahtjev za sudsko odlučivanje,
- 2) okrivljeni koji je iz opravdanih razloga propustio rok za izjavljivanje žalbe, kao i u slučaju iz člana 187. stav 1. ovog zakona i
- 3) okrivljeni i podnosilac zahtjeva koji zbog propuštanja prisustva na pretresu nemaju pravo žalbe na odluku iz čl. 188, 189. i 190. ovog zakona.

Vraćanje u pređašnje stanje zbog propuštanja blagovremenog podnošenja zahtjeva za sudsko odlučivanje

Član 131a

- (1) Okrivljeni koji usljed opravdanih razloga nije blagovremeno podnio zahtjev za sudsko odlučivanje može podnijeti prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje u roku od osam dana od dana prestanka razloga zbog kojeg je rok propušten, ali ne nakon proteka roka od šest mjeseci od dana konačnosti prekršajnog naloga.
- (2) Sud usvaja prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje ako okrivljeni uz prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje podnese i zahtjev za sudsko odlučivanje i dokaže:
 - 1) da je propuštanje blagovremenog podnošenja zahtjeva za sudsko odlučivanje nastalo iz opravdanih razloga ili
 - 2) da mu nije uredno uručen prekršajni nalog.
- (3) Ukoliko sud usvoji prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje, smatra se da je podnesen zahtjev za sudsko odlučivanje u smislu člana 154. ovog zakona.
- (4) Protiv rješenja kojim se dozvoljava vraćanje u pređašnje stanje nije dozvoljena žalba.
- (5) Na rješenje kojim se ne dozvoljava vraćanje u pređašnje stanje dozvoljena je žalba u roku od tri dana od dana prijema rješenja, o kojoj odlučuje neposredno viši sud."

Vraćanje u pređašnje stanje okrivljenog koji je propustio rok za izjavljivanje žalbe

Član 132

- (1) Okrivljenom koji iz opravdanih razloga propusti rok za izjavljivanje žalbe na odluku sud će rješenjem dozvoliti vraćanje u pređašnje stanje radi izjavljivanja žalbe ako, u roku od osam dana od dana prestanka uzroka zbog kojeg je propušten rok, podnese prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje i ako istovremeno sa prijedlogom preda žalbu.
- (2) Poslije isteka 90 dana od propuštanja roka ne može se tražiti vraćanje u pređašnje stanje.
- (3) Prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje podnosi se sudu koji je donio prvostepenu odluku.
- (4) Prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje, po pravilu, ne zadržava izvršenje rješenja, ali sud nadležan za rješavanje molbe može odlučiti da se sa izvršenjem zastane do donošenja odluke o molbi.

Odlučivanje o vraćanju u pređašnje stanje

Član 133

- (1) O vraćanju u pređašnje stanje odlučuje sud koji je donio prvostepenu odluku koja se pobija žalbom.
- (2) Kada sud dozvoli vraćanje u pređašnje stanje zbog propuštenog roka za žalbu, žalbu sa spisima predmeta dostaviće na rješavanje neposredno višem sudu.
- (3) Protiv rješenja kojim se dozvoljava vraćanje u pređašnje stanje nije dozvoljena žalba.
- (4) Kada je okrivljeni izjavio žalbu na rješenje kojim se ne dozvoljava vraćanje u pređašnje stanje, sud je dužan da ovu žalbu, zajedno sa žalbom na prvostepenu odluku i spisima, dostavi neposredno višem sudu na rješavanje.
- (5) Ako neposredno viši sud dozvoli vraćanje u pređašnje stanje zbog propuštenog roka za žalbu, istim rješenjem će odlučiti o žalbi izjavljenoj protiv prvostepene odluke.

Vraćanje u pređašnje stanje zbog propuštanja pojavljivanja na pretresu

Član 134

- (1) Okrivljeni koji je proglašen krivim u odsustvu u skladu sa članom 187. stav 1. ovog zakona, odnosno okrivljeni kojem je zbog propuštanja da se pojavi na pretresu sud rješenjem utvrdio da je prekršajni nalog konačan i izvršan, u skladu sa članom 188. st. 1. i 2. ovog zakona, može podnijeti prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje, u roku od osam dana od prijema sudske odluke (dana prestanka razloga zbog kojeg je rok propušten), ali ne nakon proteka roka od 30 dana od dana donošenja sudske odluke.
- (2) Iz istih razloga i u istom roku kao u stavu 1. ovog člana, podnosilac zahtjeva može podnijeti prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje na rješenje o obustavi postupka, donesenog u skladu sa članom 189. stav 1. ovog zakona.
- (3) Sud će usvojiti prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje ako okrivljeni dokaže:
 - 1) da je propuštanje pojavljivanja na pretresu nastalo zbog opravdanih razloga i
 - 2) da mu nije uredno uručen poziv za pretres.
- (4) Sud će usvojiti prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje podnosiocu zahtjeva ako dokaže da je do propuštanja pojavljivanja došlo zbog opravdanih razloga.

Posljedice podnošenja prijedloga

Član 135

- (1) Ako usvoji prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje, sud će:
 - 1) staviti prekršajni nalog ili odluku o prekršaju van snage i
 - 2) odrediti dan i vrijeme održavanja novog pretresa i o tome obavijestiti okrivljenog, odnosno kažnjenog i podnosioca zahtjeva.
- (2) Ako prijedlog za vraćanje u pređašnje stanje podnese samo jedan okrivljeni, a drugi okrivljeni ne podnesu takav prijedlog, sud će rješenjem kojim dozvoljava vraćanje odrediti da se vraćanje dozvoljava samo u odnosu na tog okrivljenog i samo u odnosu na njega zakazati usmeni pretres.
- (3) Ako okrivljeni, odnosno kažnjeni propusti da se pojavi na dan i u vrijeme određeno za novi pretres, sud će prvobitni prekršajni nalog ili odluku ostaviti na snazi.

(4) Sud će donijeti rješenje kojim se obustavlja prekršajni postupak, odnosno potvrditi rješenje o obustavi ili prekršajni nalog staviti van snage, ako je prekršajni postupak pokrenut zahtjevom za sudsko odlučivanje, ako se okrivljeni, odnosno kažnjeni pojavi na dan i u vrijeme određeno za novi pretres, a predstavnik podnosioca zahtjeva propusti da se pojavi.

GLAVA XIII

DOSTAVLJANJE PISMENA I RAZMATRANJE SPISA

stavljanje pismena će se izvršiti u smislu odredaba člana 145. ovog zakona.

Način dostavljanja

Član 136

- (1) Dostavljanje pismena vrši se poštom, telefaksom, odnosno elektronskim putem ili ga vrši organ preko službenog lica ili preko lica koje je registrovano za obavljanje dostavljanja fizičkim ili elektronskim putem.
- (2) Lice kojem pismeno treba da se dostavi može biti pozvano radi prijema izuzetno kada to zahtijeva priroda ili značaj pismena koje treba uručiti.
- (3) Ako okrivljenom koji nema branioca treba dostaviti odluku kojom mu je izrečena kazna zatvora, a odluka se ne može na drugi način dostaviti, sud može okrivljenom postaviti branioca po službenoj dužnosti koji će razmotriti spise i po potrebi podnijeti žalbu.
- (4) Dostava pravnim licima vrši se predajom pismena licu ovlašćenom za primanje pismena ili drugom licu koje radi za pravno lice.
- (5) Način dostavljanja određuje organ čije se pismeno dostavlja.

Vrijeme i mjesto dostavljanja

Član 137

Dostavljanje se vrši svakim radnim danom od 7.00 do 20.00 časova u stanu ili na radnom mjestu lica kome se dostava treba izvršiti ili u prostorijama nadležnog organa kada se to lice u njima zatekne.

Lice ovlašćeno za dostavljanje

Član 138

Lice koje vrši dostavljanje dužno je da na zahtjev lica kojem se dostavljanje vrši dokaže svojstvo lica ovlašćenog za dostavljanje.

Obavezno lično dostavljanje

Član 139

(1) Učiniocu prekršaja će se lično dostaviti prekršajni nalog, zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, poziv za usmeni pretres i odluka od čijeg dostavljanja počinje da teče rok za žalbu.

(2) Kada se lice iz stava 1. ovog člana ne zatekne u stanu, poslovnoj prostoriji ili na radnom mjestu, a nije utvrđeno da je to lice odsutno, dostavljač će pismeno vratiti pošti, odnosno organu koji ga šalje, ukoliko se pismeno ne dostavlja putem pošte, a licu kome se pismeno dostavlja će u poštanskom sandučetu ili na vratima stana, poslovnog prostora ili na drugom odgovarajućem mjestu ostaviti pismeno saopštenje gdje se pismeno nalazi i da ga mora preuzeti u roku od pet dana.

(3) Dostavljač je dužan da saopštenje iz stava 2. ovog člana potpiše i da na pismenu koje vrati pošti, odnosno organu, označi gdje je ostavio saopštenje.

(4) Smatra se da je dostavljanje izvršeno na dan kada lice kojem je pismeno namijenjeno preuzme pismeno.

(5) Ako lice u roku od osam dana od dana ostavljanja saopštenja ne preuzme pismeno, smatra se da je dostavljanje izvršeno istekom osmog dana od dana ostavljanja saopštenja.

(6) Sud je dužan, na pismena iz stava 1. ovog člana, u gornjem lijevom uglu adresne strane upisati oznaku "obavezna lična dostava".

(7) Ako poštanski dostavljač ustanovi da je primalac odselio sa date adrese, pokušaće utvrditi novu adresu, te sudsko pismeno vratiti pošiljaocu sa podacima o novoj adresi, osim u slučaju ako je nova adresa primaoca u dostavnom području te iste pošte, pri čemu će se pokušati uručenje sudskog pisma na novoj adresi.

(8) Ako je utvrđeno da se počinitelj prekršaja ne nalazi na adresi prijavljenoj u evidenciji o prebivalištu i boravištu državljana BiH koju vodi nadležni organ, doPosredno dostavljanje

Član 140

(1) Pismena za koja u ovom zakonu nije određeno da se moraju lično dostaviti dostavljaju se takođe lično, ali takva pismena, u slučaju kada se primalac ne zatekne u svom stanu, mogu se predati nekom od odraslih članova njegovog domaćinstva.

(2) Ako se dostavljanje vrši na radnom mjestu lica kojem pismeno treba dostaviti, a to lice se tu ne zatekne, dostavljanje se može izvršiti licu koje je zaposleno na istom radnom mjestu, ako ono pristane da primi pismeno.

(3) Dostavljanje advokatu može se izvršiti i predajom pismena licu zaposlenom u advokatskoj kancelariji.

(4) Dostavljanje u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana ne može se izvršiti licu koje u istom postupku učestvuje sa suprotnim interesom.

Vraćanje pismena organu koji ga je izdao

Član 141

Ako se utvrdi da je lice kome dostavljanje treba izvršiti odsutno i da mu lica iz člana 140. ovog zakona ne mogu pismeno na vrijeme predati, pismeno će se vratiti organu koji ga je dostavio, uz naznačenje gdje se odsutni nalazi.

Pretpostavljeno dostavljanje

Član 142

(1) Ako se dostavljanje ne može izvršiti na način iz člana 140. ovog zakona, a nije utvrđeno da je lice kojem dostavljanje treba izvršiti odsutno, dostavljač će vratiti pismeno organu koji ga dostavlja, ili pošti, ako se dostavljanje vrši poštom.

(2) U poštanskom sandučetu ili na vratima stana, poslovne prostorije ili radnog mjesta lica kojem dostavljanje treba izvršiti, dostavljač će pričvrstiti pismeno saopštenje o tome gdje se pismeno nalazi, pri čemu se smatra da je time dostavljanje izvršeno, a dostavljač će označiti razlog takvog dostavljanja, kao i dan kada je saopštenje pričvrstio na vrata i staviće svoj potpis.

(3) O dostavljanju izvršenom na način iz stava 1. ovog člana obavijestit će se organ koji je odredio dostavljanje.

Dostavljanje elektronskim putem

Član 143

(1) Dostavljanje pismena elektronskim putem obavlja se u skladu sa posebnim zakonom.

(2) Smatra se da je dostavljanje izvršeno na dan kada lice kojem se pismeno dostavlja svojim elektronskim potpisom potvrdi prijem pismena, odnosno istekom osmog dana od dana registrovanja obavještenja da je pismeno upućeno elektronskim putem.

Odbijanje prijema

Član 144

(1) Ako lice kojem je pismeno upućeno, odnosno lice koje je za njega dužno da primi pismeno, bez zakonskog razloga odbije da primi pismeno, dostavljač će ga ostaviti u poštanskom sandučetu ili u stanu ili prostoriji u kojoj je to lice zaposleno ili će pismeno pričvrstiti na vratima stana ili prostorije.

(2) Kada je dostavljanje izvršeno na način iz stava 1. ovog člana, dostavljač će zabilježiti na dostavnici dan, čas i razlog odbijanja prijema, kao i mjesto gdje je pismeno ostavio i smatra se da je time dostavljanje izvršeno.

(3) Ako lice odbije da primi prekršajni nalog na licu mjesta, ovlašćeno službeno lice će na prekršajnom nalogu zabilježiti dan, čas i razlog odbijanja i smatra se da je dostavljanje izvršeno.

(4) Sudsko pismeno koje se ne može uručiti primaocu iz razloga što je primalac nepoznat na datoj adresi umro, odselio ili otputovao na duži period, pošta je dužna istog ili sljedećeg dana od dana pokušaja dostave vratiti pošiljaocu.

(5) U slučaju iz stava 4. ovog člana poštanski dostavljač obavezan je na određenom mjestu na povratnici navesti razlog zašto sudsko pismeno nije moglo biti uručeno (umro, nepoznat, odselio ili otputovao) i to potvrditi svojim potpisom.

Promjena prebivališta, odnosno boravišta ili sjedišta

Član 145

(1) Kada okrivljeni u toku prekršajnog postupka promijeni adresu, koja je evidentirana kod nadležnog organa koji vodi evidenciju o prebivalištu i boravištu državljana BiH, odnosno registrovanu adresu sjedišta pravnog lica kod nadležnog suda, dužan je da o tome odmah obavijesti sud koji vodi postupak.

(2) Ako okrivljeni ne obavijesti sud o promjeni adrese, a dostavljač ne može da sazna gdje se odselio, sud će odrediti da se sva dalja dostavljanja za njega vrše na oglasnoj tabli suda koji vodi postupak.

(3) Dostavljanje se smatra izvršenim po isteku osam dana od dana stavljanja pismena na oglasnu tablu suda koji vodi postupak.

Posebni slučajeви dostavljanja

Član 146

(1) Vojnim licima, pripadnicima Ministarstva unutrašnjih poslova, sudske policije, straže u organu uprave nadležnom za izvršenje krivičnih sankcija i u ustanovama u kojima su smještena lica lišena slobode i zaposlenim u suvozemnom, riječnom i vazduhoplovnom saobraćaju poziv se dostavlja posredstvom njihove komande, odnosno neposrednog starješine, a po potrebi, mogu im se na taj način dostavljati i ostala pismena.

(2) Licima lišenim slobode pismena se dostavljaju u sudu ili posredstvom organa uprave nadležnog za izvršenje krivičnih sankcija ili ustanove u kojoj su smještena.

(3) Licima koja uživaju pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini, ako međunarodnim ugovorima nije drugačije predviđeno, pismena se dostavljaju posredstvom ministarstva nadležnog za inostrane poslove.

(4) Državljanima Bosne i Hercegovine u drugoj državi, ako nije riječ o zamolnicama domaćih sudova za međunarodnu pravnu pomoć, pismena se dostavljaju posredstvom diplomatskog ili konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine, pod uslovom da se druga država ne protivi takvom načinu dostavljanja i da lice kojem se dostavlja dobrovoljno pristane da primi pismeno.

(5) Ovlašćeni službenik diplomatskog ili konzularnog predstavništva potpisuje dostavnicu kao dostavljač ako je pismeno uručeno u predstavništvu, a ako je pismeno dostavljeno poštom potvrđuje to na dostavnici.

(6) Pozivi i odluke koje se donose do završetka pretresa za lica koja učestvuju u postupku, osim za okrivljenog, mogu se predati učesniku u postupku koji pristane da ih uruči licu kome su upućeni, ako sud smatra da je na taj način zagarantovano njihovo dostavljanje.

(7) Pozivi, osim prvog poziva i pojedina obavještenja, mogu se učesnicima u postupku saopštiti telefonom ili elektronskom poštom (e-mail), o čemu će se sačiniti službena zabilješka.

GLAVA XIV POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

Podnošenje zahtjeva

Član 147

Prekršajni postupak se pokreće:

- 1) izdavanjem prekršajnog naloga ili
- 2) podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

Prekršajni nalog

Član 148

(1) Ovlašćeni organ izdaje prekršajni nalog ako je prekršaj iz njegove nadležnosti utvrđen:

- 1) neposrednim opažanjem od ovlašćenog službenog lica prilikom vršenja inspekcijskog nadzora, nadzora i pregleda, kao i uvida u službenu evidenciju nadležnog organa,
- 2) na osnovu podataka koji su dobijeni uređajima za nadzor ili mjerenje,
- 3) pregledom dokumentacije, prostorija i robe ili na drugi zakonom propisan način i

- 4) na osnovu priznanja o počinjenom prekršaju od okrivljenog pred ovlašćenim organom na licu mjesta ili u nekom drugom sudskom ili upravnom postupku.
- (2) Prekršajni nalog se obavezno izdaje pod uslovom iz stava 1. ovog člana kada je novčana kazna propisana u fiksnom iznosu.
- (3) Ovlašćeni organ može izdati prekršajni nalog iz stava 2. ovog člana i kada je novčana kazna propisana u rasponu ili kada se novčana kazna izračunava korišćenjem matematičke formule.
- (4) Ako je novčana kazna propisana u rasponu, ovlašćeni organ će prekršajnim nalogom izreći minimum propisane novčane kazne.
- (5) Prekršajnim nalogom uz kaznu se mogu izreći samo zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom u najkraćem propisanom trajanju i zaštitna mjera oduzimanja predmeta, kao i kazneni bodovi.
- (6) Ako okrivljeni učini više prekršaja u sticaju, ovlašćeni organ može prekršajnim nalogom izreći jedinstvenu novčanu kaznu koja je jednaka zbiru svih pojedinačnih kazni utvrđenih u minimalnom iznosu, a ako je za jedan ili više izvršenih prekršaja propisana zaštitna mjera, može izreći zaštitnu mjeru - oduzimanje predmeta, odnosno zabranu upravljanja motornim vozilom u najkraćem propisanom trajanju.
- (7) Ako je ovlašćeni organ, umjesto izdavanja prekršajnog naloga iz stava 2. ovog člana, podnio zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka za prekršaj za koji je propisana kazna u određenom iznosu, sud će ga rješenjem odbaciti.
- (8) Za svakog počinioca izdaje se posebno prekršajni nalog.
- (9) Ovlašćeni organ je obavezan da odmah, bez odgađanja, a najduže u roku od osam dana, unese prekršajni nalog u Registar, a ukoliko to ne učini, sud će po zahtjevu za sudsko odlučivanje smatrati da je ovlašćeni organ odustao od prekršajnog gonjenja i rješenjem obustaviti prekršajni postupak.
- (10) Na rješenje o obustavi može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostave rješenja o prekršaju.

Sadržaj prekršajnog naloga

Član 149

- (1) Prekršajni nalog izdaje se u pisanoj formi i sadrži:
- 1) naziv: prekršajni nalog,
 - 2) naziv ovlašćenog organa koji ga je izdao,
 - 3) lično ime i svojstvo službenog lica koje ga je izdalo,
 - 4) identifikacioni broj prekršajnog naloga određen od ovlašćenog organa,
 - 5) datum izdavanja i datum uručenja,
 - 6) lično ime okrivljenog fizičkog lica, ime oca, njegovu adresu prebivališta, odnosno boravišta, jedinstveni matični broj, mjesto zaposlenja, za strance broj putne isprave, odnosno lične karte, a za odgovorno lice u pravnom licu i funkciju koju obavlja u tom pravnom licu, a za preduzetnika naziv i sjedište radnje,
 - 7) naziv i sjedište okrivljenog pravnog lica, kao i njegov jedinstveni identifikacioni broj,
 - 8) činjenični opis radnje iz koje proizlazi pravno obilježje prekršaja, kao i vrijeme i mjesto izvršenja prekršaja,
 - 9) zakon kojim je propisan prekršaj koji treba primijeniti,
 - 10) izrečenu sankciju,

11) iznos naknade štete i naknade paušalnih troškova za izdavanje prekršajnog naloga, ukoliko se taj iznos može odrediti cjenovnikom, i troškova postupka nastalih utvrđivanjem prekršaja upotrebom tehničkih sredstava ili sprovođenjem analiza i vještačenja, ukoliko su određeni u fiksnom iznosu,

12) pouku o načinu plaćanja novčane kazne, štete i troškova sa odgovarajućim žiro računom i upozorenje o posljedicama neplaćanja,

13) mjesto za potpis, odnosno potpis i pečat lica protiv kojeg je izdat prekršajni nalog,

14) da li je povodom istog prekršaja izdat drugom licu prekršajni nalog i

15) potpis i pečat službenog lica ovlaštenog organa.

(2) Ukoliko je prekršaj učinjen u saobraćaju, prekršajni nalog sadrži i:

1) registarski broj vozila i broj saobraćajne dozvole,

2) broj vozačke dozvole vozača, ukoliko je okrivljenom izdata i

3) broj kaznenih bodova koji je zakonom propisan za takav prekršaj.

(3) Prekršajni nalog sadrži pouku da, ukoliko lice protiv kojeg je izdat prekršajni nalog, prihvati odgovornost i najkasnije u roku od osam dana, od dana prijema prekršajnog naloga, plati polovinu izrečene novčane kazne, oslobađa se plaćanja druge polovine izrečene novčane kazne.

(4) Prekršajni nalog sadrži upozorenje da okrivljeni ima pravo da podnese zahtjev za sudsko odlučivanje, u roku od osam dana od dana uručenja, sa naznakom kojem sudu okrivljeni treba da podnese zahtjev.

(5) Prekršajni nalog sadrži obavještenje da novčana kazna izrečena od suda može biti veća od one koja je izrečena prekršajnim nalogom, ukoliko se podnese zahtjev za sudsko odlučivanje.

(6) Prekršajni nalog sadrži i obavještenje da će okrivljeni biti dužan da nadoknadi sudske troškove ukoliko podnese zahtjev za sudsko odlučivanje, ukoliko sud utvrdi da je odgovoran za prekršaj/-e neveden/-e u prekršajnom nalogu.

(7) Prekršajni nalog sadrži mjesto za potpis okrivljenog o prihvatanju odgovornosti za prekršaj u skladu sa članom 151. ovog zakona i mjesto za potpis okrivljenog koji zahtijeva sudsko odlučivanje u skladu sa članom 154. ovog zakona.

(8) Ovlašćeni organ za izdavanje prekršajnog naloga utvrđuje obrazac prekršajnog naloga koji obavezno sadrži podatke iz st. 1. do 5. ovog člana, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva pravde.

(9) Prekršajni nalog se sačinjava u originalu i dvije kopije, s tim da original zadržava ovlašćeni organ u svojoj evidenciji, a dvije kopije se uručuju okrivljenom i oštećenom ako je stranka u postupku.

Ispravke u prekršajnom nalogu

Član 150

(1) Ovlašćeni organ koji je izdao prekršajni nalog može ispraviti greške u pisanju ili ostale očigledne greške, po službenoj dužnosti ili na prijedlog zainteresovane strane u postupku.

(2) U slučaju ispravke greške materijalne i procesne prirode rok za traženje sudskog odlučivanja ponovo se uspostavlja i produžava za osam dana od dana dostave okrivljenom ispravke prekršajnog naloga.

Prihvatanje odgovornosti

Član 151

(1) Okrivljeni može prihvatiti odgovornost za prekršaj plaćanjem novčane kazne i izvršenjem drugih obaveza utvrđenih prekršajnim nalogom u određenom roku ili obavijestiti ovlašćeni organ da prihvata sankciju koja je određena u prekršajnom nalogu ili odreći se zahtjeva za sudsko odlučivanje.

(2) Okrivljeni koji prihvati odgovornost u skladu sa stavom 1. ovog člana ne može kasnije negirati odgovornost, niti se žaliti na visinu kazne ili vrstu bilo koje sankcije ili troškova.

(2) U slučaju prihvatanja odgovornosti okrivljenog u skladu sa stavom 1. ovog člana, prekršajni nalog postaje konačan i izvršan.

Prihvatanje odgovornosti propuštanjem

Član 152

Ukoliko je prekršajni nalog dostavljen u skladu sa odredbama ovog zakona, a okrivljeni ne podnese zahtjev za sudsko odlučivanje o izdatom prekršajnom nalogu, smatraće se da je prihvatio odgovornost propuštanjem, a prekršajni nalog će postati konačan i izvršan.

Lica koja nemaju prebivalište u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini

Član 153

(1) Okrivljenom koji nema prebivalište, odnosno boravište u Republici Srpskoj, odnosno Bosni i Hercegovini, a kojem je izdat prekršajni nalog van radnog vremena banke ili pošte ili ako je prekršaj učinjen van naseljenog mjesta, može se ponuditi da plati novčanu kaznu i troškove platnog prometa, u najbližoj policijskoj stanici ili u kancelariji nadležnog ovlašćenog organa uz izdavanje potvrde, a ovlašćeni službenik će prvog narednog radnog dana uplatiti novac preko banke ili pošte na račun budžeta Republike Srpske.

(2) Ako okrivljeni ne plati novčanu kaznu, smatraće se da je podnio zahtjev za sudsko odlučivanje i odmah će se dovesti pred nadležni sud.

(3) Ukoliko nije moguće okrivljenog odmah dovesti pred sud, mogu se preduzeti mjere da bi se obezbijedilo njegovo pojavljivanje, u skladu sa članom 170, odnosno članom 176. ovog zakona.

Podnošenje zahtjeva za sudsko odlučivanje

Član 154

(1) Okrivljeni može nadležnom sudu podnijeti zahtjev za sudsko odlučivanje o prekršajnom nalogu u roku od osam dana od dana uručenja naloga, u skladu sa članom 149. stav 4. ovog zakona.

(2) Sud je obavezan da odmah po prijemu zahtjeva za sudsko odlučivanje obavijesti ovlašćeni organ da je okrivljeni podnio zahtjev za sudsko odlučivanje.

(3) Kada okrivljeni podnese zahtjev za sudsko odlučivanje, sud će sankcije izrečene u prekršajnom nalogu brisati iz Registra.

(4) Sud može po zahtjevu za sudsko odlučivanje, okrivljenom izreći veću novčanu kaznu od kazne koja je izrečena prekršajnim nalogom.

Odustajanje okrivljenog od zahtjeva za sudsko odlučivanje

Član 155

- (1) Okrivljeni koji je podnio zahtjev za sudsko odlučivanje može od tog zahtjeva odustati.
- (2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, sud rješenjem utvrđuje da je prekršajni nalog konačan i izvršan danom donošenja rješenja.
- (3) Rješenjem iz stava 2. ovog člana sud će obavezati okrivljenog da plati troškove postupka koje je prouzrokovao podnošenjem zahtjeva za sudsko odlučivanje, a koji se mogu izreći ispod propisane mjere za troškove postupka.

Ispitivanje zahtjeva za sudsko odlučivanje

Član 156

- (1) Sud će odbaciti zahtjev za sudsko odlučivanje ako:
 - 1) zahtjev nije podnesen u roku koji je određen zakonom,
 - 2) je zahtjev podnesen od neovlašćenog lica,
 - 3) je okrivljeni prihvatio odgovornost u smislu člana 151. stav 2. ovog zakona.
- (2) Ako u prekršajnom nalogu na osnovu kojeg je podnesen zahtjev za sudsko odlučivanje nije preciziran činjenični opis radnje iz koje proizlazi pravno obilježje prekršaja, vrijeme i mjesto izvršenja prekršaja, ili je nečitak, ili nedostaju druge okolnosti potrebne da se prekršaj što tačnije odredi, sud će tražiti od organa koji je izdao prekršajni nalog da ga u roku od osam dana od dana prijema uredi.
- (3) Ako ovlašćeni organ u ostavljenom roku ne otkloni nedostatke, sud će smatrati da je ovlašćeni organ odustao od prekršajnog gonjenja i obustaviti prekršajni postupak.
- (4) Danom pravosnažnosti rješenja kojim sud odbacuje zahtjev za sudsko odlučivanje zbog razloga iz stava 1. t. 1) i 2) ovog člana, prekršajni nalog na koji je uloženi zahtjev za sudsko odlučivanje postaje konačan i izvršan, a izrečenu sankciju iz prekršajnog naloga sud će unijeti u Registar.

Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka

Član 157

- (1) Kada nije moguće izdati prekršajni nalog, u skladu sa članom 148. ovog zakona, ovlašćeni podnosilac zahtjeva će podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom sudu.
- (2) Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka podnosilac zahtjeva dostavlja sudu u pisanoj formi u dovoljnom broju primjeraka za sud i okrivljene.

Sadržaj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka

Član 158

- (1) Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka sadrži:

- 1) naziv i sjedište podnosioca, odnosno lično ime podnosioca zahtjeva i njegovu adresu,
 - 2) naziv suda kojem se podnosi zahtjev,
 - 3) lično ime okrivljenog fizičkog lica, ime jednog od roditelja, njegovu adresu prebivališta, odnosno boravišta, jedinstveni matični broj, mjesto zaposlenja, za stranca broj pasoša, odnosno lične karte, a za odgovorno lice i funkciju, odnosno posao koji obavlja, a po mogućnosti i broj telefona, a za preduzetnika naziv i sjedište radnje, a za maloljetnika ime i prezime staratelja, njegovu adresu prebivališta, odnosno boravišta,
 - 4) naziv i sjedište okrivljenog pravnog lica, kao i njegov jedinstveni identifikacioni broj,
 - 5) činjenični opis radnje iz koje proizlazi pravno obilježje prekršaja, vrijeme i mjesto izvršenja prekršaja i druge okolnosti potrebne da se prekršaj što tačnije odredi,
 - 6) procijenjenu visinu naknade štete i druge troškove,
 - 7) zakon, odnosno propis kojim je propisan prekršaj koji treba primijeniti,
 - 8) prijedlog o dokazima koje treba izvesti, uz navođenje ličnih imena, adresa svjedoka, spisa koje treba pročitati i predmeta koji služe kao dokaz i
 - 9) potpis i pečat podnosioca zahtjeva.
- (2) Kada zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka podnosi oštećeni, zahtjev ne mora da sadrži zakon, odnosno propis kojim je propisan prekršaj koji treba primijeniti.
- (3) Oštećeni kao podnosilac zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka dužan je da svoje svojstvo oštećenog učini vjerovatnim u samom zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka.

Ispitivanje uslova za vođenje prekršajnog postupka

Član 159

- (1) Kada sud primi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ispitaće da li je nadležan i da li postoje uslovi za vođenje postupka i odlučiće o daljem toku postupka.
- (2) Ako sud ustanovi da nije nadležan, oglašiće se nenadležnim i po pravosnažnosti rješenja uputiće predmet nadležnom sudu.
- (3) Ako zahtjev ne sadrži podatke iz člana 158. ovog zakona, zatražiće se od podnosioca zahtjeva da ga u određenom roku dopuni.
- (4) U slučaju da podnosilac zahtjeva ne otkloni nedostatke u određenom roku, smatraće se da je odustao od zahtjeva i takav zahtjev će se odbaciti.
- (5) Rok iz stava 4. ovog člana ne može biti duži od 15 dana.

Odbacivanje zahtjeva

Član 160

- (1) Sud će, kada utvrdi da ne postoje uslovi za pokretanje prekršajnog postupka, rješenjem odbaciti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, ako:
 - 1) zahtjev nije podnesen od ovlašćenog organa, odnosno ovlašćenog lica,
 - 2) radnja opisana u zahtjevu nije prekršaj,

3) je nastupila zastarjelost za pokretanje prekršajnog postupka,

4) postoje okolnosti koje isključuju prekršajnu odgovornost okrivljenog i

5) postoje drugi zakonom propisani razlozi zbog kojih se postupak ne može pokrenuti.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana dostaviće se podnosiocu zahtjeva, a oštećeni će se obavijestiti da imovinskopravni zahtjev može ostvariti u parnici.

(3) Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana podnositelj zahtjeva za pokretanje postupka ima pravo žalbe u roku od osam dana od dana uručenja rješenja.

Odustanak podnosioca zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka

Član 161

(1) Podnositelj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka može odustati od zahtjeva sve do donošenja prvostepene odluke.

(2) Rješenjem će se podnositelj zahtjeva koji nije korisnik budžeta obavezati da plati troškove postupka koje je prouzrokovao podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, a koji se mogu izreći ispod propisane mjere za troškove postupka.

Pozivanje na pretres

Član 162

(1) Ukoliko sud ne odbaci zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili zahtjev za sudsko odlučivanje (u daljem tekstu: zahtjev), sud će odrediti vrijeme i mjesto za održavanje pretresa i lica koja je potrebno pozvati na pretres.

(2) Na pretres će se pozvati: okrivljeni i njegov branilac, podnositelj zahtjeva, oštećeni i njihovi zakonski zastupnici i punomoćnici.

(3) Ako je okrivljeni pravno lice, na pretres se poziva predstavnik pravnog lica.

(4) U pogledu sadržine poziva za okrivljenog primijeniće se odredbe člana 167. stav 2. ovog zakona.

(5) U pozivu, okrivljeni, odnosno podnositelj zahtjeva će se upozoriti na posljedice propuštanja pojavljivanja na pretresu iz čl. 187, 188, 189. i 190. ovog zakona.

(6) Ako za utvrđivanje činjeničnog stanja prisustvo okrivljenog nije neophodno, u pozivu će se naznačiti da će u slučaju nepojavljivanja okrivljenog na pretres, sud donijeti odluku bez saslušanja, a okrivljenog poučiti da se ukoliko prihvati odgovornost, može pismeno izjasniti da prihvata odgovornost, a u pogledu sankcija i troškova postupka, kao i olakšavajućih i otežavajućih okolnosti na njegovoj strani, okrivljeni može dostaviti materijalne dokaze na kojima zasniva svoje prijedloge u pogledu istih.

(7) Poziv okrivljenom mora se dostaviti tako da između dostavljanja poziva i dana pretresa ostane dovoljno vremena za pripremanje odbrane, a najmanje osam dana.

(8) Na prijedlog okrivljenog, odnosno podnosioca zahtjeva, a po pristanku okrivljenog, rok iz stava 6. ovog člana može se i skratiti.

Shodna primjena Zakona o krivičnom postupku

Član 163

Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, na pozivanje lica iz člana 162. st. 2. i 3. ovog zakona shodno se primjenjuju odredbe Zakona o krivičnom postupku.

Obezbjeđenje prisustva svjedoka na pretresu i pribavljanje dokaza

Član 164

- (1) Okrivljeni, odnosno podnosilac zahtjeva dužni su da obezbijede pojavljivanje svjedoka na pretresu.
- (2) Kada nisu u mogućnosti da obezbijede pojavljivanje svjedoka jer svjedok ne želi da dobrovoljno pristupi na pretres ili pozvani svjedok ne pristupi na pretres, svaka stranka može zahtijevati od suda da pozove tog svjedoka.
- (3) Ako sud odobri zahtjev za pozivanje i ako je neophodno dodatno vrijeme da bi se pozivi uručili, sud može odgoditi pretres.
- (4) Stranka koja namjerava da podnese neku ispravu kao dokaz mora je donijeti na pretres.
- (5) Ako isprava nije dostupna stranci koja želi da je podnese kao dokaz, ta stranka može zahtijevati od suda da izda sudski nalog radi pribavljanja tog dokaza.
- (6) Ako sud odobri zahtjev za izdavanje sudskog naloga i ako je neophodno dodatno vrijeme da bi se nalog uručio, sud može odgoditi pretres i odrediti rok za pribavljanje dokaza.
- (7) Teret dokazivanja da je okrivljeni počinio prekršaj je na podnosiocu zahtjeva.
- (8) Pretres neće biti odgođen zbog propuštanja bilo koje stranke da obezbijedi svjedoke ili isprave, osim kada sud utvrdi da je to propuštanje bilo potpuno izvan kontrole te stranke.

Razmatranje i prepisivanje spisa predmeta

Član 165

- (1) Podnosilac zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, okrivljeni, branilac okrivljenog, predstavnik okrivljenog pravnog lica, oštećeni i njegov zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik imaju pravo da razmatraju i prepisuju spise predmeta.
- (2) Razmatranje i prepisivanje spisa predmeta može se dozvoliti i drugim licima koja za to imaju pravni interes.
- (3) Kada je prekršajni postupak u toku, razmatranje i prepisivanje spisa predmeta dozvoljava sudija koji vodi prekršajni postupak, a kada je postupak završen, razmatranje i prepisivanje spisa predmeta dozvoljava predsjednik suda ili službeno lice koje on odredi.
- (4) Razmatranje i prepisivanje spisa predmeta može se uskratiti samo ako bi se time ometalo pravilno vođenje prekršajnog postupka ili ako se isključi javnost u postupku.
- (5) Protiv rješenja o uskraćivanju razmatranja i prepisivanja spisa predmeta dozvoljena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.
- (6) O žalbi iz stava 5. ovog člana odlučuje vijeće u sastavu troje sudija tog suda.

GLAVA XV MJERE ZA OBEZBJEĐENJE PRISUSTVA OKRIVLJENOG

Vrste mjera i opšta pravila o njihovoj primjeni

Član 166

(1) Mjere za obezbjeđenje prisustva okrivljenog za vođenje prekršajnog postupka su:

- 1) poziv,
- 2) dovođenje,
- 3) mjere nadzora,
- 4) jemstvo i
- 5) zadržavanje.

(2) Prilikom odlučivanja koju će od mjera iz stava 1. ovog člana primijeniti, sud će se pridržavati uslova propisanih za primjenu pojedinih mjera, vodeći računa da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može postići blažom mjerom.

(3) Sud će po službenoj dužnosti ukinuti mjere iz stava 1. ovog člana ili ih zamijeniti blažim mjerama ako su prestali zakonom propisani uslovi za njihovu primjenu ili ako su nastupili uslovi da se ista svrha može postići blažom mjerom.

Pozivanje okrivljenog

Član 167

(1) Prisustvo okrivljenog u toku vođenja prekršajnog postupka obezbjeđuje se pozivanjem od strane suda.

(2) Okrivljeni se poziva dostavljanjem poziva u pisanoj formi, koji sadrži:

- 1) naziv suda koji poziva i broj predmeta,
- 2) lično ime okrivljenog,
- 3) zakonski naziv prekršaja koji mu se stavlja na teret,
- 4) mjesto gdje okrivljeni treba da dođe,
- 5) dan i čas kada treba da dođe,
- 6) naznačenje da se poziva u svojstvu okrivljenog i upozorenje na posljedice neodazivanja i
- 7) službeni pečat i potpis sudije.

(3) Kada se okrivljeni prvi put poziva, uz poziv mu se obavezno dostavlja primjerak zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno identifikacioni broj i naziv ovlašćenog organa koji je izdao prekršajni nalog za koji je podnesen zahtjev za sudsko odlučivanje, kao i pouka o njegovim pravima, u skladu sa članom 9. ovog zakona.

(4) Okrivljenom će se u pozivu naznačiti da na pretres dođe sa svjedocima, ispravama i drugim dokazima za svoju odbranu.

(5) Prilikom prvog poziva okrivljeni će biti poučen da je dužan da do pravosnažnog okončanja postupka, odnosno do okončanja postupka izvršenja odluke o prekršaju odmah obavijesti sud o promjeni adrese ili namjeri da promijeni boravište i biti upozoren na posljedice određene ovim zakonom.

Dovođenje okrivljenog

Član 168

(1) Ako se uredno pozvani okrivljeni ne odazove pozivu, a svoj izostanak ne opravda ili ako se nije moglo izvršiti uredno dostavljanje poziva, a iz okolnosti očigledno proizlazi da okrivljeni izbjegava prijem poziva, sud može narediti njegovo dovođenje.

(2) Ako sud ocijeni da postoje uslovi za vođenje postupka i donošenje odluke i bez saslušanja okrivljenog, naredba za dovođenje se neće izdati.

Naredba za dovođenje okrivljenog

Član 169

(1) Naredba za dovođenje se izdaje u pisanoj formi i sadrži: lično ime okrivljenog kojeg treba dovesti, kao i druge potrebne podatke koji su poznati, prekršaj koji mu se stavlja na teret, uz navođenje odredaba zakona kojim je prekršaj utvrđen, razlog zbog kojeg se nalaže dovođenje, službeni pečat i potpis sudije.

(2) Naredbu za dovođenje izvršava sudska policija.

(3) Lice kojem je povjereno izvršenje naredbe predaje naredbu okrivljenom i poziva ga da pođe sa njim, a ako okrivljeni to odbije, dovešće ga prinudno.

(4) Protiv vojnih lica i pripadnika policije, po pravilu, neće se izdavati naredba za dovođenje, već će se zatražiti od njihovog pretpostavljenog, odnosno ustanove da ih dovede.

(5) Ako je dovođenje nužno, s obzirom na okolnosti slučaja, takva lica će se dovesti u skladu sa st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Zadržavanje lišenjem slobode

Član 170

(1) Ovlašćeni policijski službenici ili druga službena lica, koja su ovlašćena posebnim zakonom, mogu lice zatečeno u vršenju prekršaja zadržavanjem lišiti slobode, ako:

1) nije poznat identitet tog lica,

2) to lice nema prebivalište ili boravište u Republici Srpskoj, odnosno Bosni i Hercegovini, ili koje privremeno boravi u inostranstvu i želi da napusti Bosnu i Hercegovinu prije okončanja postupka, a postoje okolnosti koje ukazuju da će pobjeći ili otići u drugu državu radi izbjegavanja odgovornosti za prekršaj,

3) postoje okolnosti koje ukazuju da će ponoviti prekršaj ili dovršiti pokušani prekršaj i

4) postoji opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili falsifikovati dokaze koji su važni za prekršajni postupak.

(2) Ovlašćena lica iz stava 1. ovog člana dužna su da o zadržavanju lišenja slobode lica koje je počinilo prekršaj sačine službenu zabilješku, koja sadrži vrijeme i mjesto lišenja slobode i da to lice, odmah, bez odgađanja, uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, dovedu u sud.

(3) Ako se lice lišeno slobode ne može odmah privesti u sud, a postoje neke od okolnosti iz stava 1. ovog člana, ovlašćeni policijski službenik može počiniooca prekršaja zadržati najduže 12 časova.

(4) Lice zatečeno u vršenju prekršaja koje je pod dejstvom alkohola u organizmu preko 1,5 g/kg, lice koje odbije da se podvrgne alko-testiranju, kao i lice kod kojeg se utvrdi prisustvo opojnih droga i sredstava, ovlašćeni policijski službenici zadržaće do istrežnjenja ili oporavka, a najduže do 12 časova, pri čemu se zadržavanje iz stava 3. ovog člana produžava za taj period, dok se u odnosu na počinioca prekršaja u saobraćaju može primijeniti i mjera - premještanje motornog vozila na određeno mjesto do prestanka djelovanja dejstva alkohola ili opojnog sredstva, ali ne duže od 12 časova.

(5) O zadržavanju iz stava 4. ovog člana ovlašćeni policijski službenik izdaće naredbu u pisanoj formi o zadržavanju.

(6) Troškove premještanja motornog vozila snosi počinilac prekršaja.

(7) Lice lišeno slobode mora biti odmah obaviješteno na svom jeziku ili na jeziku koji razumije o razlozima lišenja slobode i istovremeno upoznato s tim da nije dužno ništa da izjavi, da ima pravo da uzme branioca kojeg samo izabere, da zahtijeva da se o lišenju slobode obavijesti lice koje samo odredi, kao i diplomatski, odnosno konzularni predstavnik države čiji je državljanin, odnosno predstavnik odgovarajuće međunarodne organizacije, ako je riječ o licu bez državljanstva.

Zadržavanje okrivljenog

Član 171

U prekršajnom postupku okrivljeni može biti zadržan sudskom naredbom ako postoji neki od razloga iz člana 170. stav 1. ovog zakona, ali ne duže od 12 časova.

Naredba o zadržavanju okrivljenog

Član 172

(1) O zadržavanju okrivljenog sudija koji vodi prekršajni postupak donosi naredbu u kojoj označava dan i čas kada je naređeno zadržavanje, kao i zakonski osnov zadržavanja.

(2) Naredba o zadržavanju saopštava se okrivljenom uz potpis.

(3) Okrivljenom koji je zadržan dopustiće se da, bez odgađanja, o zadržavanju obavijesti lice po svom izboru, kao i diplomatskog, odnosno konzularnog predstavnika države čiji je državljanin, odnosno predstavnika odgovarajuće međunarodne organizacije ako je u pitanju izbjeglica ili lice bez državljanstva ili branioca, ako branilac nije bio prisutan prilikom njegovog ispitivanja.

Oduzimanje putne ili druge lične isprave

Član 173

(1) Radi obezbjeđenja prisustva okrivljenog pred sudom, ovlašćeni policijski službenik ili drugo ovlašćeno lice može, u slučaju iz člana 170. stav 1. tačka 2) ovog zakona, od okrivljenog oduzeti putnu ili drugu ličnu ispravu, do privođenja pred sud.

(2) Sud može produžiti trajanje mjere iz stava 1. ovog člana do izvršenja prekršajne sankcije.

Zadržavanje putne ili druge lične isprave

Član 174

(1) Sud može zadržati putnu ili drugu ličnu ispravu okrivljenog do izvršenja odluke, ukoliko nađe da bi kažnjeno lice čije se mjesto boravka nalazi u drugoj državi moglo osujetiti izvršenje odluke odlaskom sa teritorije Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine.

(2) O zadržavanju putne ili druge lične isprave izdaje se potvrda.

Hitni prekršajni postupak

Član 175

(1) U slučajevima iz čl. 170. do 174. ovog zakona, kao i u drugim opravdanim slučajevima, sud može sprovesti hitni prekršajni postupak po dežurnom sudiji, pri čemu se prekršajni postupak može voditi i van radnog vremena.

(2) Hitni prekršajni postupak će sud sprovesti i u slučaju ako ovlašćeni organ podnese zahtjev za izdavanje naredbe prije pokretanja prekršajnog postupka.

(3) Prije pokretanja prekršajnog postupka, odluke po zahtjevu stranaka donosi dežurni sudija, shodno primjeni odredaba Zakona o krivičnom postupku.

Jemstvo i razlozi za određivanje jemstva

Član 176

(1) Kada je prekršajni postupak pokrenut protiv okrivljenog koji nema stalno prebivalište u Republici Srpskoj, odnosno Bosni i Hercegovini ili koji privremeno boravi u drugoj državi, kao i u drugim slučajevima kada postoji opasnost da bi bjekstvom mogao izbjeći odgovornost za prekršaj, može se zahtijevati da on lično ili neko drugi za njega pruži jemstvo da do kraja prekršajnog postupka neće pobjeći, a da sam okrivljeni obeća da se neće kriti i da bez odobrenja neće napustiti svoje boravište.

(2) Jemstvo se ne može odrediti prije nego što okrivljeni bude ispitan niti bez njegovog pristanka.

Sadržina i visina jemstva

Član 177

(1) Jemstvo glasi na novčani iznos koji se određuje s obzirom na težinu prekršaja, lične i porodične prilike okrivljenog i imovinsko stanje lica koje daje jemstvo.

(2) Jemstvo se sastoji u polaganju gotovog novca, hartija od vrijednosti, dragocjenosti ili drugih pokretnih stvari veće vrijednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati ili u stavljanju hipoteke za iznos jemstva na nepokretnoj imovini lica koje daje jemstvo.

(3) Visina jemstva se određuje u iznosu do najviše novčane kazne propisane za prekršaj za koji se vodi postupak uvećan za iznos troškova postupka.

(4) Ako se protiv istog okrivljenog vodi postupak zbog više prekršaja, jemstvo će se odrediti do visine kazne koja se može izreći za prekršaje u sticaju.

(5) U slučajevima iz st. 3. i 4. ovog člana jemstvo može biti uvećano za iznos istaknutog imovinskopravnog zahtjeva oštećenog.

Jemstvo za slučaj odlaska u drugu državu

Član 178

Ako je prekršaj učinilo lice koje nema prebivalište u Republici Srpskoj, odnosno Bosni i Hercegovini i želi da napusti njenu teritoriju prije pravosnažnosti sudske odluke, na prijedlog okrivljenog može se odrediti jemstvo bez obzira na uslove iz člana 176. stav 1. ovog zakona.

Postupanje sa jemstvom

Član 179

- (1) Jemstvo se zadržava do donošenja pravosnažne odluke.
- (2) Ako je doneseno pravosnažno rješenje o obustavi prekršajnog postupka, položeno jemstvo se vraća.
- (3) Ako kažnjeni po pravosnažnosti sudske odluke ne plati štetu ili troškove prekršajnog postupka, utvrđeni iznos će se naplatiti iz položenog jemstva, a ako položeni iznos nije dovoljan, iz njega će se prvenstveno naknaditi iznos štete.
- (4) Ako osuđeni ne plati novčanu kaznu, odnosno utvrđeni iznos oduzete imovinske koristi, po naplati štete i troškova prekršajnog postupka naplatiće se novčana kazna, odnosno utvrđeni iznos imovinske koristi, iz položenog jemstva.
- (5) Ako je izrečena kazna zatvora, jemstvo se ukida kada kažnjeni počne da izdržava kaznu.
- (6) Ako osuđeni ne pristupi izdržavanju kazne zatvora ili izvršenju zaštitne mjere, ostatak jemstva će se u cijelosti zadržati i uplatiti kao prihod budžeta Republike Srpske.
- (7) Ako okrivljeni pobjegne ili napusti teritoriju Republike Srpske, sud će rješenjem odrediti da se vrijednost data kao jemstvo uplati kao prihod budžeta Republike Srpske.

Prekid postupka

Član 180

- (1) Sud će rješenjem prekinuti postupak, ako:
 - 1) se ne zna boravište okrivljenog ili je on u bjekstvu, ili inače nije dostupan državnim organima i organu koji vodi postupak iz drugih razloga, ili se nalazi u inostranstvu na neodređeno vrijeme i
 - 2) je kod okrivljenog nastupilo privremeno duševno oboljenje ili privremena duševna poremećenost.
- (2) Prekinuti postupak nastaviće se na prijedlog podnosioca zahtjeva kada prestanu smetnje koje su izazvale prekid.
- (3) O prekidu i nastavljanju postupka obavijestiće se podnosilac zahtjeva, a ukoliko podnosilac zahtjeva predloži nastavak postupka nakon nastupanja relativne ili apsolutne zastarjelosti prekršajnog postupka, sud će takav prijedlog odbaciti i obustaviti prekršajni postupak.
- (4) Protiv rješenja o prekidu i nastavku postupka žalba nije dopuštena.

Razlozi za obustavljanje postupka

Član 181

Rješenje kojim se obustavlja postupak protiv okrivljenog donosi se kada se utvrdi da:

- 1) sud nije stvarno nadležan za vođenje prekršajnog postupka,
- 2) je postupak vođen bez zahtjeva ovlašćenog podnosioca,
- 3) je okrivljeni u toku prekršajnog postupka umro ili je okrivljeno pravno lice prestalo da postoji brisanjem iz sudskog registra,
- 4) okrivljeni ima diplomatski imunitet,
- 5) je podnosilac zahtjeva od započinjanja do završetka pretresa odustao od zahtjeva,
- 6) je okrivljeni za isti prekršaj već pravosnažno proglašen odgovornim, oslobođen ili je zahtjev protiv njega pravosnažno odbijen ili je postupak protiv njega pravosnažno obustavljen ili je okrivljeni u krivičnom postupku pravosnažno proglašen krivim za djelo koje obuhvata i obilježja prekršaja,
- 7) je nastupila zastarjelost za vođenje prekršajnog postupka i
- 8) postoje i druge okolnosti koje isključuju vođenje prekršajnog postupka.

Sporazum o priznanju odgovornosti

Član 182

- (1) Kada se prekršajni postupak vodi za jedan prekršaj ili za više prekršaja u sticaju, ovlašćeni podnosilac zahtjeva može predložiti okrivljenom i njegovom braniocu, ukoliko ga ima, zaključivanje sporazuma o priznanju odgovornosti, odnosno oni mogu ovlašćenom podnosiocu zahtjeva predložiti zaključivanje takvog sporazuma.
- (2) Kada se uputi prijedlog iz stava 1. ovog člana, stranke i branilac mogu pregovarati o uslovima priznanja odgovornosti za prekršaj, odnosno prekršaje koji se okrivljenom stavljaju na teret.
- (3) Sporazum o priznanju odgovornosti mora biti sačinjen u pisanom obliku i može se podnijeti najkasnije do završetka prvog ročišta za održavanje pretresa.
- (4) Sporazum o priznanju odgovornosti podnosi se sudu.

Shodna primjena Zakona o krivičnom postupku

Član 183

U pogledu predmeta sporazuma, odlučivanja o sporazumu i odluke donesene na osnovu sporazuma o priznanju odgovornosti shodno se primjenjuju odredbe pregovaranja o krivici Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske.

GLAVA XVI PRETRES

Opšta javnost

Član 184

- (1) Pretres je javan.
- (2) Pretresu mogu prisustvovati punoljetna lica.
- (3) Lica koja prisustvuju pretresu ne mogu nositi oružje ili opasno oruđe, osim čuvara okrivljenog koji može biti naoružan.

Isključenje javnosti

Član 185

Sud može od početka do završetka pretresa isključiti javnost po službenoj dužnosti ili po prijedlogu stranke, ali uvijek po njihovom saslušanju ako je to potrebno radi čuvanja tajnih podataka, čuvanja javnog reda, zaštite morala, zaštite interesa maloljetnog lica ili zaštite ličnog ili porodičnog života okrivljenog ili oštećenog.

Otvaranje pretresa

Član 186

Sudija otvara pretres i objavljuje predmet pretresa, utvrđuje da li su došla sva pozvana lica, a ako nisu došla, provjerava da li su im pozivi uručeni i da li su svoj izostanak opravdala.

Donošenje odluke u odsustvu okrivljenog

Član 187

- (1) Ako na pretres koji je zakazan na osnovu zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka ne dođe okrivljeni koji je uredno pozvan i ne opravda izostanak, ili okrivljeni koji je pismenim izjašnjenjem prihvatio odgovornost, sud će, na osnovu dokaza dostavljenih od podnosioca zahtjeva, dokaza i pismenog prijedloga sankcije od okrivljenog, ukoliko su dokazi i takav prijedlog podneseni od okrivljenog, donijeti odluku u odsustvu okrivljenog.
- (2) Na odluku iz stava 1. ovog člana okrivljeni može podnijeti molbu za vraćanje u pređašnje stanje, osim u slučaju ako je okrivljeni pismenim izjašnjenjem prihvatio odgovornost.
- (3) U slučaju iz stava 1. ovog člana okrivljenom se ne može izreći kazna zatvora.

Propuštanje pojavljivanja okrivljenog

Član 188

- (1) Ako na pretres, koji je zakazan na osnovu zahtjeva za sudsko odlučivanje, ne dođe okrivljeni, smatraće se da je prihvatio odgovornost za prekršaj propuštanjem.
- (2) U slučaju iz stava 1. ovog člana sud će rješenjem utvrditi da je prekršajni nalog konačan i izvršan danom donošenja rješenja, zbog propuštanja pojavljivanja okrivljenog.
- (3) Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana žalba nije dozvoljena.

Propuštanje pojavljivanja podnosioca zahtjeva

Član 189

- (1) Ako uredno pozvani podnosilac zahtjeva ili predstavnik izdavaoca prekršajnog naloga propusti da se pojavi na pretresu, sud će donijeti rješenje o obustavljanju prekršajnog postupka.
- (2) Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana kojim je postupak obustavljen, žalba nije dozvoljena.

Propuštanje pojavljivanja podnosioca zahtjeva i okrivljenog

Član 190

- (1) Ako je prekršajni postupak pokrenut na osnovu zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, a ne dođu ni predstavnik podnosioca zahtjeva ni okrivljeni, sud donosi rješenje o obustavljanju postupka.
- (2) Ako je prekršajni postupak pokrenut na osnovu zahtjeva za sudsko odlučivanje, a na pretres ne dođu uredno pozvani predstavnik izdavaoca prekršajnog naloga i okrivljeni, prekršajni nalog će postati konačan i izvršan u skladu sa članom 152. ovog zakona.
- (3) Protiv rješenja iz st. 1. i 2. ovog člana žalba nije dozvoljena.

Tok pretresa

Član 191

- (1) Pretres počinje objavljivanjem glavne sadržine zahtjeva, a završava se, po mogućnosti, bez prekidanja, na jednom ročištu.
- (2) Sud će tražiti od okrivljenog da se izjasni da li prihvata odgovornost za prekršaj koji mu se stavlja na teret.
- (3) Ako okrivljeni prihvati odgovornost, sud će odlučiti samo o vrsti, visini sankcije i troškovima postupka, a eventualno i o oduzimanju imovinske koristi i naknadi štete oštećenom, izvođenjem dostavljenih i predloženih dokaza neophodnih da se odluči o tim okolnostima.
- (4) U slučaju iz stava 3. ovog člana odluka ne mora da sadrži obrazloženje, osim u pogledu izrečene sankcije, troškova postupka, oduzimanja imovinske koristi i naknade štete.
- (5) U pouci o pravnom lijeku okrivljeni će se podučiti da se žalbom može rješenje pobijati samo u pogledu izrečene sankcije.
- (6) Ako okrivljeni ne prihvati odgovornost, sud će ga pozvati da iznese svoju odbranu, koju nije obavezan iznijeti, niti dati odgovor, kao ni dokaze.
- (7) Ako su okrivljeni pravno lice i odgovorno lice u pravnom licu, prvo se saslušava predstavnik pravnog lica, a poslije njega odgovorno lice.
- (8) Nakon saslušanja okrivljenog prelazi se na izvođenje dokaza saslušanjem svjedoka i vještaka i izvođenje drugih dokaza.
- (9) Red izvođenja dokaza utvrđuje sudija.
- (10) O pretresu se vodi zapisnik u koji se unosi cijeli tok pretresa.

Pravo stranaka na pretresu

Član 192

- (1) Okrivljeni ima pravo da iznese svoju odbranu, ali nije obavezan da govori ili da iznosi dokaze.
- (2) Stranke imaju pravo da budu saslušane i da ispituju svjedoke koje je pozvala suprotna stranka.
- (3) Stranke imaju pravo na zastupanje ili pomoć advokata, odnosno branioca.

Izmjena zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka

Član 193

- (1) Ako dokazi izvedeni na pretresu ukazuju da se izmijenilo činjenično stanje izneseno u zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka, podnositelj zahtjeva može na pretresu usmeno izmijeniti zahtjev, s tim da ne može biti okrivljenom stavljen na teret teži prekršaj od prethodnog.
- (2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, na zahtjev okrivljenog ili njegovog branioca, ako je to potrebno, sud će obezbijediti dovoljno vremena za pripremanje odbrane, po izmijenjenom zahtjevu.

Završne riječi

Član 194

Poslije završenog dokaznog postupka sudija daje riječ strankama, oštećenom i braniocu, a potom objavljuje da je pretres završen.

GLAVA XVII ODLUKE SUDA

Donošenje odluke

Član 195

- (1) Nakon završetka pretresa, sud će odmah donijeti odluku, a u poreskim, carinskim i drugim finansijskim prekršajima, sud će donijeti odluku u roku od tri dana, kao i u drugim slučajevima, ako sud nije u mogućnosti odmah da donese odluku.
- (2) Ukoliko je sproveden dokazni postupak, sud će donijeti odluku u roku od osam dana od dana završetka pretresa na kojem je dokazni postupak završen, a u poreskim, carinskim i drugim finansijskim prekršajima, u roku od 15 dana.

Subjektivni i objektivni identitet

Član 196

- (1) Odluka se može odnositi samo na lice protiv kojeg je podnesen zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili na lice koje je podnijelo zahtjev za sudsko odlučivanje i samo na prekršaj iz podnesenog ili na pretresu izmijenjenog zahtjeva.
- (2) Sud nije vezan za prijedlog i ocjenu podnosioca zahtjeva u pogledu pravne ocjene prekršaja.

Dokazi na kojima se odluka zasniva

Član 197

(1) Sud zasniva odluku samo na činjenicama i dokazima koji su neposredno izvedeni na pretresu ili su sadržani u zapisnicima, odnosno drugim materijalima koji su, u skladu sa ovim zakonom, na pretresu pročitani i na odgovarajući način izneseni.

(2) Sud je dužan da savjesno ocijeni svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima i da na osnovu takve ocjene izvede zaključak da li je neka činjenica utvrđena.

Vrste odluka

Član 198

(1) Prekršajni postupak se završava donošenjem:

- 1) rješenja kojim se okrivljeni oslobađa odgovornosti,
- 2) rješenja kojim se okrivljeni proglašava odgovornim ili
- 3) rješenja o obustavljanju prekršajnog postupka u smislu člana 181. ovog zakona.

(2) Ako se prekršajni postupak vodi zbog više prekršaja, u rješenju će se navesti za koji se prekršaj okrivljeni proglašava odgovornim, a za koji se oslobađa odgovornosti ili se postupak obustavlja.

Rješenje kojim se okrivljeni oslobađa odgovornosti

Član 199

Rješenje kojim se okrivljeni oslobađa odgovornosti sud će donijeti, ako:

- 1) djelo za koje se tereti nije prekršaj,
- 2) nije dokazano da je okrivljeni počinio prekršaj za koji je protiv njega podnesen zahtjev i
- 3) postoje okolnosti koje isključuju prekršajnu odgovornost okrivljenog.

Rješenje kojim se okrivljeni proglašava odgovornim

Član 200

(1) Rješenje kojim se okrivljeni proglašava odgovornim za prekršaj donosi se kada se u prekršajnom postupku utvrdi postojanje prekršaja i odgovornost okrivljenog za taj prekršaj.

(2) U rješenju kojim se okrivljeni proglašava odgovornim sud će izreći:

- 1) za koji se prekršaj proglašava odgovornim, uz naznačenje činjenica i okolnosti koje čine obilježja prekršaja, kao i činjenica i okolnosti od kojih zavisi primjena određene odredbe ovog zakona,
- 2) naziv prekršaja i koje su odredbe zakona o prekršaju primijenjene,
- 3) kaznu koja se izriče okrivljenom,

- 4) odluku o mjerama upozorenja,
- 5) odluku o zaštitnim i vaspitnim mjerama i oduzimanju imovinske koristi,
- 6) odluku o uračunavanju lišenja slobode i zadržavanja i
- 7) odluku o troškovima prekršajnog postupka i imovinskopравnom zahtjevu.

(3) Ako je okrivljeni kažnjen novčanom kaznom, u izreci rješenja će se naznačiti rok u kojem će se novčana kazna platiti, način izvršenja ako se novčana kazna ne plati i eventualno način zamjene novčane kazne u kaznu zatvora.

(4) Ako je izrečena zaštitna mjera - oduzimanje predmeta, u izreci rješenja će se odrediti kako će se postupiti sa oduzetim predmetima.

Sadržaj odluke

Član 201

(1) Pismena odluka suda mora potpuno da odgovara odluci koja je donesena i mora imati uvod, izreku i obrazloženje, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Uvod odluke sadrži: naziv suda, lično ime sudije i zapisničara, lično ime okrivljenog ili naziv i sjedište okrivljenog pravnog lica, prekršaj koji je okrivljenom stavljen na teret, da li je bio prisutan na pretresu, dan održavanja pretresa, da li je pretres bio javan, lično ime podnosioca zahtjeva, branioca, zakonskog zastupnika i punomoćnika koji su bili prisutni na pretresu i dan objavlivanja, odnosno donošenja odluke.

(3) Izreka odluke sadrži: lične podatke o okrivljenom i odluku kojom se okrivljeni proglašava odgovornim za prekršaj koji mu je stavljen na teret ili kojom se oslobađa od zahtjeva podnesenog za taj prekršaj ili odluku kojom je protiv njega postupak obustavljen i odluku o troškovima postupka.

(4) Ako je okrivljeni proglašen odgovornim, izreka mora obuhvatiti i podatke iz člana 200. ovog zakona, a ako je okrivljeni oslobođen, izreka mora obuhvatiti opis prekršaja koji mu se stavlja na teret i odluku o troškovima prekršajnog postupka i imovinskopравnom zahtjevu ako je podnesen.

(5) U obrazloženju odluke sud će iznijeti kratko razloge za svaku tačku odluke, tako što će: izložiti nesporne činjenice i iz kojih razloga te činjenice uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući pri tome naročito ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, iz kojih razloga nije uvažio pojedine prijedloge stranaka, iz kojih razloga je odlučio da se ne sasluša neposredno svjedok ili vještak čiji je iskaz, odnosno nalaz u pisanoj formi i mišljenje pročitano, kojim razlozima se rukovodio prilikom rješavanja pravnih pitanja, a naročito prilikom određivanja da li postoji prekršaj i odgovornost okrivljenog i o primjeni određenih odredaba zakona na okrivljenog i njegovo djelo, kao i o razlozima upućivanja oštećenog na parnicu.

(6) Ako je okrivljeni osuđen na kaznu, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti sud uzeo u obzir prilikom odmjeravanja kazne.

(7) Sud će posebno obrazložiti kojim se razlozima rukovodio kada je našao da treba izreći kaznu zatvora kada je propisana alternativno sa novčanom kaznom, kao i kada je našao da treba ublažiti kaznu ili okrivljenog osloboditi od kazne ili izreći mjeru upozorenja ili da treba izreći zaštitnu, odnosno vaspitnu mjeru ili oduzeti imovinsku korist ili opozvati uslovnu osudu.

(8) Ako se okrivljeni oslobađa od odgovornosti, u obrazloženju će se naročito navesti razlog iz člana 199. ovog zakona, zbog kojeg se to čini.

(9) U obrazloženju rješenja kojim se protiv okrivljenog obustavlja postupak, navešće se razlozi zbog kojih se obustavlja postupak.

Ispravka odluke

Član 202

(1) Greške u pisanju imena i brojeva, druge očigledne greške u pisanju i računanju, kao i nesaglasnost odluke izrađene u pisanoj formi sa izvornikom, sudija će ispraviti posebnim rješenjem, na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti.

(2) Ako postoji nesaglasnost između odluke izrađene u pisanoj formi i njenog izvornika u vezi sa podacima iz člana 200. stav 2. t. 1) do 5) i tačka 7) ovog zakona, rješenje o ispravci dostaviće se licima kojima je prije toga dostavljena odluka.

(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana rok za žalbu protiv odluke teče od dana dostavljanja rješenja o ispravci odluke, protiv kojeg nije dozvoljena posebna žalba.

GLAVA XVIII PRAVNI LIJEKOVI

1. Redovni pravni lijekovi

Izjavljivanje žalbe

Član 203

(1) Žalba je redovni pravni lijek koji se izjavljuje protiv prvostepenog rješenja o prekršaju.

(2) Okrivljeni i podnosilac zahtjeva mogu izjaviti žalbu na rješenje o prekršaju.

Rokovi za podnošenje žalbe

Član 204

Žalba se može izjaviti u roku od osam dana od dana dostave rješenja o prekršaju.

Posljedice izjavljivanja žalbe

Član 205

Izjavljena žalba odgađa izvršenje rješenja o prekršaju.

Postupanje po žalbi prvostepenog suda

Član 206

Neblagovremenu, nepotpunu ili nedozvoljenu žalbu, sud će odbaciti rješenjem.

Sadržaj žalbe

Član 207

(1) Žalba treba da sadrži broj i datum rješenja o prekršaju protiv kojeg se izjavljuje, razloge zbog kojih se izjavljuje i potpis podnosioca žalbe (u daljem tekstu: žalilac).

(2) Žalba se dostavlja u dvije kopije sudu koji je donio rješenje o prekršaju.

Žalbeni osnovi

Član 208

Rješenje o prekršaju može se pobijati:

- 1) zbog bitnih povreda prekršajnog postupka,
- 2) zbog povrede materijalnog propisa o prekršajima,
- 3) zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i
- 4) zbog odluke o sankciji, mjeri upozorenja, oduzimanju imovinske koristi, troškovima prekršajnog postupka i imovinskopравnom zahtjevu.

Bitne povrede prekršajnog postupka

Član 209

Bitne povrede prekršajnog postupka postoje, ako:

- 1) je rješenje o prekršaju donio sudija koji se morao izuzeti ili je bio izuzet od vođenja prekršajnog postupka,
- 2) su okrivljenom uskraćena bilo koja prava određena u članu 9. ovog zakona,
- 3) sud nije bio stvarno nadležan da rješava u toj stvari,
- 4) su prekršajni nalog ili zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka bili podneseni od neovlašćenog organa,
- 5) u cijelosti nije odlučeno o prekršajnom nalogu ili zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka, ili ako je odlučeno mimo tog zahtjeva,
- 6) se rješenje o prekršaju zasniva na dokazu koji se nije mogao koristiti, osim ako je očigledno da bi i bez tog dokaza bila donesena ista odluka ili
- 7) je sud propustio da primijeni ili je pogrešno primijenio odredbe ovog zakona, a koje su imale štetne posljedice za žalioca.

Povreda materijalnog propisa o prekršaju

Član 210

Povreda materijalnog propisa o prekršaju postoji ako sud u toku postupka nije primijenio ili je nepravilno primijenio odredbe propisa o prekršajima, a to je bilo od uticaja na donošenje zakonite i pravilne odluke, imajući posebno u vidu:

- 1) da li radnja opisana u prekršajnom nalogu ili zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka predstavlja prekršaj,

- 2) da li ima okolnosti koje isključuju odgovornost za prekršaj,
- 3) da li je nastupila zastarjelost pokretanja i vođenja prekršajnog postupka ili je stvar već pravosnažno riješena,
- 4) da li je došlo do pogrešne primjene zakona ili propisa koji određuje prekršaj ili
- 5) da li je odlukom o sankciji ili drugoj mjeri sud prekoračio ovlašćenja koja ima po zakonu.

Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje

Član 211

- (1) Rješenje se može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.
- (2) Pogrešno utvrđeno činjenično stanje postoji ako je sud neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio, odnosno kada sadržaj isprava, zapisnika o izvedenim dokazima ili tehničkih snimki ozbiljno dovodi u sumnju pravilnost ili pouzdanost utvrđenja odlučne činjenice.
- (3) Nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji ako neka odlučna činjenica nije utvrđena iako su stranke predložile dokaze za njihovo utvrđivanje, a sud je odbio njihovo izvođenje ili ako je sud na osnovu izvedenih dokaza propustio da ih utvrdi.

Odgovor na žalbu i dostavljanje spisa predmeta

Član 212

- (1) Žalba na rješenje o prekršaju dostavlja se na odgovor suprotnoj strani, ukoliko je prvostepeni sud utvrdio blagovremenost i dopuštenost žalbe.
- (2) Ukoliko je žaba neblagovremena i nedopuštena, prvostepeni sud će žalbu odbaciti.
- (3) Protiv rješenja o odbacivanju žalbe dozvoljena je žalba u roku od osam dana.
- (4) Odgovor na žalbu dostavlja se prvostepenom sudu u roku od osam dana od dana prijema žalbe.
- (5) Po prijemu odgovora na žalbu ili po proteku roka za odgovor na žalbu prvostepeni sud će, ako utvrdi da je žalba blagovremena, potpuna i dozvoljena, žalbu zajedno sa odgovorom na žalbu i spisom predmeta dostaviti drugostepenom sudu, u roku od osam dana od dana njenog prijema.

Razmatranje žalbe

Član 213

- (1) Neblagovremenu, nepotpunu ili nedozvoljenu žalbu odbaciće drugostepeni sud rješenjem, ako to nije učinio prvostepeni sud.
- (2) Po žalbi na rješenje prvostepenog suda kojim je izrečena novčana kazna do 3.000 KM odlučuje sudija pojedinac drugostepenog suda.
- (3) Po žalbama na rješenja prvostepenog suda kojim je izrečena kazna zatvora ili novčana kazna veća od 3.000 KM, drugostepeni sud odlučuje u vijeću sastavljenom od troje sudija od kojih je jedan sudija predsjednik vijeća.

(4) Drugostepeni sud će razmotriti žalbu na osnovu spisa predmeta, žalbe i odgovora, bez održavanja usmenog pretresa.

Odlučivanje o žalbi

Član 214

(1) Odlučujući o žalbi, drugostepeni sud će:

- 1) odbaciti žalbu kao nepotpunu, neblagovremenu ili nedozvoljenu,
- 2) odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostepeno rješenje,
- 3) ukinuti prvostepeno rješenje i predmet uputiti prvostepenom sudu na ponovno suđenje ili
- 4) preinačiti prvostepeno rješenje.

(2) Drugostepeni sud prepise svoga rješenja vraća uz spis predmeta prvostepenom sudu koji prepise dostavlja strankama.

Potvrđivanje rješenja o prekršaju

Član 215

Drugostepeni sud će odbiti žalbu i potvrditi prvostepeno rješenje o prekršaju ako nađe da ne postoji nijedan od osnova za podnošenje žalbe.

Preinačenje rješenja o prekršaju

Član 216

(1) Ako prvostepeni sud okrivljenog proglaši krivim, a drugostepeni sud, u postupku po žalbi, utvrdi da se zbog bitne povrede prekršajnog postupka ili pogrešne primjene materijalnih propisa o prekršaju, postupak nije mogao ni voditi ili ako je postupak trebao biti obustavljen, preinačiće rješenje o prekršaju i obustaviti prekršajni postupak.

(2) Drugostepeni sud može preinačiti rješenje o prekršaju ako utvrdi da je zbog bitne povrede prekršajnog postupka ili pogrešne primjene materijalnih propisa prekršaja, sankcija izrečena u rješenju o prekršaju nepravilno utvrđena.

(3) Ako je žalbu podnio samo okrivljeni, rješenjem o preinačenju rješenja o prekršaju ne može se izreći stroža sankcija od one izrečene u prvostepenom postupku.

Ukidanje rješenja o prekršaju

Član 217

(1) Ako drugostepeni sud utvrdi da je počinjena bitna povreda prekršajnog postupka ili pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje usljed čega su značajno oštećeni interesi žalioca i ako ne postoji način da se posljedice takvog kršenja isprave bez ponavljanja pretresa, ukinuće rješenje o prekršaju i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

(2) U obrazloženju rješenja drugostepeni sud je dužan da navede u čemu se sastoji povreda prekršajnog postupka ili pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i uputi prvostepeni sud na koji način će otkloniti utvrđene nepravilnosti.

(3) Drugostepeni sud može samo jedanput vratiti predmet nadležnom prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje u smislu stava 1. ovog člana, te ukoliko u ponovljenom žalbenom postupku u istom predmetu ponovo utvrdi bitne povrede prekršajnog postupka ili pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje usljed čega su značajno oštećeni interesi žalioca i ako ne postoji način da se posljedice isprave bez ponavljanja pretresa, ukinuće rješenje o prekršaju i donijeti novu odluku.

(4) U slučajevima iz stava 3. ovog člana, drugostepeni sud može, ukoliko ocijeni da je potrebno, održati novi pretres.

Žalba na odluku drugostepenog suda

Član 218

(1) Protiv odluke drugostepenog suda dopuštena je žalba u slučaju ako je:

1) drugostepeni sud preinačio prvostepenu odluku kojom se okrivljeni oslobađa od odgovornosti ili se obustavlja postupak, izrekao odluku kojom se okrivljeni proglašava odgovornim, odnosno ako je povodom žalbe na prvostepenu odluku kojom se okrivljeni proglašava odgovornim, izrekao odluku kojom se okrivljeni oslobađa od odgovornosti ili je obustavljen postupak i

2) drugostepeni sud povodom žalbe na odluku kojom se okrivljeni oslobađa od odgovornosti ili je obustavljen postupak na pretresu donio odluku kojom se okrivljeni proglašava odgovornim, odnosno ako je povodom žalbe kojom se okrivljeni proglašava odgovornim na pretresu donio odluku kojom se okrivljeni oslobađa od odgovornosti ili je obustavljen postupak.

(2) O žalbi protiv drugostepene odluke odlučuje drugo vijeće istog drugostepenog suda, shodno odredbama koje važe za postupak u drugom stepenu.

(3) Pred vijećem iz stava 2. ovog člana odluka se donosi bez održavanja pretresa.

2. Vanredni pravni lijekovi

Vrste vanrednih pravnih lijekova

Član 219

Vanredni pravni lijekovi su zahtjev za ponavljanje prekršajnog postupka i zahtjev za zaštitu zakonitosti.

Razlozi za ponavljanje postupka

Član 220

(1) Prekršajni postupak završen pravosnažnom odlukom može se ponoviti ako:

1) se dokaže da je odluka zasnovana na lažnoj ispravi ili na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili tumača,

2) se dokaže da je odluka donesena usljed krivičnog djela sudije ili drugog službenog lica koje je učestvovalo u postupku,

- 3) se utvrdi da je lice koje je kažnjeno za prekršaj za istu radnju već jednom kažnjeno za prekršaj ili krivično djelo,
- 4) se iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji bi sami za sebe ili u vezi sa ranijim dokazima doveli do drugačije odluke da su bili poznati u ranijem postupku,
- 5) kažnjeni stekne mogućnost da upotrijebi odluku Evropskog suda za ljudska prava kojom je utvrđena povreda ljudskog prava, a to je moglo da bude od uticaja na donošenje povoljnije odluke po kažnjenog i
- 6) je Ustavni sud u postupku po ustavnoj žalbi, utvrdio povredu ili uskraćivanje ljudskog ili manjinskog prava i slobode zagarantovane ustavom u prekršajnom postupku, a to je moglo da bude od uticaja na donošenje povoljnije odluke po kažnjenog.
- (2) Činjenice iz stava 1. t. 1) do 3) ovog člana dokazuju se pravosnažnom sudskom odlukom.
- (3) Ako se postupak protiv lica iz stava 1. t. 1) do 3) ovog člana ne može sprovesti zato što su umrli ili postoje okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, činjenice iz stava 1. t. 1) i 2) ovog člana mogu se utvrđivati i drugim dokazima.

Podnošenje zahtjeva za ponavljanje prekršajnog postupka

Član 221

- (1) Zahtjev za ponavljanje prekršajnog postupka može podnijeti kažnjeni.
- (2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana podnosi se u roku od 30 dana od dana kada je kažnjeni saznao za postojanje činjenica i okolnosti iz člana 220. stav 1. t. 1) do 6) ovog zakona.
- (3) Zahtjev za ponavljanje postupka ne može se podnijeti po proteku roka od godinu dana od dana kada je odluka povodom koje se traži ponavljanje postupka postala pravosnažna, osim u slučaju iz člana 220. stav 1. t. 5) i 6) ovog zakona.

Postupak po zahtjevu

Član 222

- (1) O zahtjevu za ponavljanje prekršajnog postupka odlučuje sud koji je donio prvostepenu odluku.
- (2) U zahtjevu treba navesti po kojem se zakonskom osnovu traži ponavljanje postupka i kojim se dokazima potkrepljuju činjenice na kojima se zahtjev zasniva.
- (3) Ako zahtjev ne sadrži te podatke, odbaciće se rješenjem.
- (4) Zahtjev će se odbaciti i kada sud na osnovu zahtjeva i dokaza iz spisa predmeta iz ranijeg postupka utvrdi:
- 1) da je zahtjev podnijelo neovlašćeno lice,
 - 2) da je zahtjev neblagovremeno podnesen,
 - 3) da nema zakonskih uslova za ponavljanje postupka ili
 - 4) da činjenice i dokazi na kojima se zahtjev zasniva očigledno nisu dovoljni da se na osnovu njih dozvoli ponavljanje.
- (5) Protiv rješenja kojim se odbacuje zahtjev za ponavljanje postupka može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja.

(6) Zahtjev za ponavljanje prekršajnog postupka može se podnijeti i nakon što je odluka izvršena.

Odluke povodom zahtjeva za ponavljanje postupka

Član 223

(1) Ako sud ne odbaci zahtjev za ponavljanje postupka, može ili da izmijeni prvobitno rješenje o prekršaju ili da ponovi postupak u obimu koji je neophodan da se utvrde činjenice zbog kojih je zahtjev podnesen.

(2) U ponovljenom postupku sud može zahtjev odbiti ili uvažiti i ukinuti odluku u cijelosti ili djelimično.

(3) Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za ponavljanje postupka može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja.

(4) Ako se dozvoli ponavljanje postupka, u ponovnom postupku odluka u dijelu koji se odnosi na izrečenu sankciju ne može se izmijeniti na štetu okrivljenog, niti se može donijeti nepovoljnija odluka za okrivljenog.

(5) Protiv rješenja kojim se dozvoljava ponavljanje postupka nije dozvoljena žalba.

Odlaganje izvršenja odluke

Član 224

(1) Zahtjev za ponavljanje prekršajnog postupka ne odlaže izvršenje odluke ali ako sud ocijeni da zahtjev može biti uvažen, može odlučiti da se odloži izvršenje dok se ne odluči o zahtjevu za ponavljanje postupka.

(2) Rješenje kojim se dozvoljava ponavljanje postupka odlaže izvršenje odluke protiv koje je ponavljanje dozvoljeno.

(3) Ako je kazna već bila izvršena prema okrivljenom, sud može odrediti povrat naplaćene novčane kazne ili troškova ili ukinuti svaku drugu sankciju.

Zahtjev za zaštitu zakonitosti

Član 225

(1) Protiv pravosnažnih sudskih odluka republički tužilac će podići zahtjev za zaštitu zakonitosti, ako je povrijeđen zakon.

(2) Odredbe Zakona o krivičnom postupku koje se odnose na podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti i odlučivanje o njemu shodno se primjenjuju na zahtjev za zaštitu zakonitosti u prekršajnom postupku.

(3) Republičko tužilaštvo ne mora podići zahtjev za zaštitu zakonitosti ako smatra da je povrijeđen zakon, ali da povreda zakona nije uticala na pravilnost odluke i da nije riječ o pravnom pitanju važnom za jedinstvenu primjenu zakona ili zaštitu ljudskih prava i sloboda.

GLAVA XIX EVIDENCIJA I BRISANJE SANKCIJA

Vođenje evidencije

Član 226

- (1) Sud koji donosi rješenje o prekršaju i ovlašćeni organ koji izda prekršajni nalog će bez odgađanja u elektronskoj formi unijeti u prekršajnu evidenciju Registra podatke o sankcijama, mjerama upozorenja i troškovima postupka koje su izrečene fizičkom, pravnom i odgovornom licu.
- (2) Sud koji primi zahtjev za sudsko odlučivanje u skladu sa članom 154. ovog zakona će taj podatak bez odgađanja u elektronskoj formi unijeti u prekršajnu evidenciju Registra i brisati sankcije i mjere izrečene odnosnim prekršajnim nalogom.
- (3) Sadržaj i način vođenja prekršajne evidencije Registra reguliše se pravilnikom, koji donosi ministar pravde u saradnji sa ministrom unutrašnjih poslova.

Brisanje sankcija

Član 227

- (1) Sankcije i mjere upozorenja, pravnog, fizičkog i odgovornog lica brišu se iz prekršajne evidencije Registra ex lege ako kažnjeno pravno, fizičko i odgovorno lice u roku od dvije godine od dana pravosnažnosti odluke kojom je izrečena novčana kazna ne učini novi prekršaj, odnosno ako ne učini krivično djelo koje sadrži obilježje prekršaja.
- (2) Pravnom, fizičkom i odgovornom licu koje je više puta bilo kažnjeno za prekršaj brisaće se ranije izrečene sankcije i mjere upozorenja ako u roku od dvije godine od dana pravosnažnosti odluke kojom je izrečena posljednja sankcija i mjera upozorenja ne izvrši novi prekršaj, odnosno ako lice ne izvrši krivično djelo koje sadrži obilježje prekršaja.
- (3) Sankcije se neće brisati iz prekršajne evidencije Registra dok se vodi kao dug u Registru, u skladu sa članom 229. ovog zakona.
- (4) Zaštitne mjere i mjere upozorenja se neće brisati iz prekršajne evidencije Registra dok ne budu izvršene ili dok ne istekne rok zastarjelosti.
- (5) Posebnim zakonom mogu biti propisani duži rokovi za brisanje sankcija iz prekršajne evidencije Registra.

Davanje podataka iz evidencije

Član 228

- (1) Podaci iz prekršajne evidencije Registra za kažnjena lica mogu se dati samo ako za to postoje opravdani razlozi.
- (2) Podaci iz prekršajne evidencije Registra za kažnjena lica mogu se dati samo drugom sudu, nadležnom tužilaštvu, organima unutrašnjih poslova i organima inspekcije, u vezi sa krivičnim postupkom ili postupkom za prekršaj koji se vodi protiv lica koje je ranije bilo kažnjavano za prekršaj, organima nadležnim za izvršenje sankcija za prekršaje ili nadležnim organima koji učestvuju u postupku brisanja kazne.
- (3) Na obrazložen zahtjev nadležnog organa ili lica mogu se dati podaci iz prekršajne evidencije Registra za kažnjeno lice ako još traju određene pravne posljedice kazne ili zaštitne mjere ili ako za to postoji opravdan interes zasnovan na zakonu.
- (4) Ako je odluka o sankciji ili mjeri upozorenja brisana, podaci o toj odluci nikom se ne daju osim sudu, nadležnom tužilaštvu u vezi sa postupkom za prekršaj koji se vodi protiv lica čija je odluka brisana.
- (5) Niko nema pravo da traži od građana da podnesu dokaze o svojoj kažnjivosti ili nekažnjivosti.

(6) Fizičkim i pravnim licima će se na njihov zahtjev dati podaci o prekršajnom kažnjavanju, odnosno o postojanju duga evidentiranog po osnovu neplaćenih kazni.

GLAVA XX IZVRŠENJE SANKCIJA

Unos podataka o sankcijama u Registar

Član 229

(1) Sve novčane kazne, troškovi prinudne naplate i troškovi postupka koji su izrečeni na osnovu izvršnog prekršajnog naloga ili pravosnažnog rješenja o prekršaju upisuju se u Registar i evidentiraju kao dug.

(2) Novčane kazne, troškovi prinudne naplate i troškovi postupka evidentiraju se kao dug u Registru, dok kažnjeni ne plati puni iznos novčane kazne, troškova prinudne naplate i troškova postupka.

(3) Novčane kazne, troškovi prinudne naplate i troškovi postupka brišu se iz Registra po proteku perioda od pet godina od dana kada su prekršajni nalog ili rješenje o prekršaju postali pravosnažni.

Posljedice upisa u Registar

Član 230

Dok se ne plate sve novčane kazne, troškovi prinudne naplate i troškovi koji su evidentirani u Registru kažnjenom nadležni organ, odnosno sud neće dozvoliti:

- 1) registraciju ili produženje važenja registracije motornog vozila,
- 2) promjenu vlasnika motornog vozila,
- 3) izdavanje ili produženje važenja vozačke dozvole,
- 4) učestvovanje na javnom tenderu,
- 5) registraciju, odnosno bilo koju promjenu registracije pravnog lica ili registraciju, odnosno bilo koju promjenu registracije preduzetničke djelatnosti, za učinjeni prekršaj iz oblasti ekonomskog i finansijskog poslovanja i
- 6) izdavanje dozvole za nabavku, držanje i nošenje oružja.

Postupak prinudne naplate

Član 231

(1) Svaki ovlašćeni organ je odgovoran za praćenje izvršenja novčanih kazni, troškova postupka i drugih mjera izrečenih prekršajnim nalogom ili putem sporazuma o sankciji.

(2) Sudovi će pratiti izvršenje novčanih kazni, troškova prekršajnog postupka i drugih mjera izrečenih rješenjem o prekršaju.

(3) Ako počinitelj ne plati novčanu kaznu ili troškove prekršajnog postupka, ovlašćeni organ ili sud će po isteku roka od godinu dana, računajući od dana kada su prekršajni nalog ili rješenje o prekršaju postali konačni, pravosnažni ili izvršni, dostaviti izvršni nalog Poreskoj upravi da primijeni postupak prinudne naplate za bilo koji iznos evidentiran u Registru, na isti način na koji je ovlašćena za naplatu poreskih obaveza.

- (4) Troškove prinudne naplate u Registru Poreska uprava evidentira kao dug.
- (5) Poreska uprava će sprovesti takav postupak prinudne naplate bez potrebe da kažnjenom uruči nalog za plaćanje.
- (6) Poreska uprava dužna je da nakon izvršene naplate novčane kazne, troškova prinudne naplate i troškova postupka taj podatak evidentira u Registar.

Lišenje slobode zbog neplaćanja

Čl. 232-234

(brisano)

Zamjena novčane kazne u kaznu zatvora

Član 235

- (1) Kažnjenom koji ne plati novčanu kaznu u utvrđenom roku, koja nije naplaćena prinudnim putem u smislu člana 231. ovog zakona, ta novčana kazna se bez odgađanja, a po isteku roka od tri godine, računajući od dana kada su prekršajni nalog ili rješenje o prekršaju postali konačni, odnosno pravosnažni, zamjenjuje kaznom zatvora.
- (2) Sud koji je rješenjem izrekao novčanu kaznu, po službenoj dužnosti donosi rješenje o zamjeni novčane kazne kaznom zatvora, a za novčane kazne izrečene prekršajnim nalogom zamjenu sud izvršava po pismenom prijedlogu ovlaštenog organa koji je izdao prekršajni nalog, po isteku roka iz stava 1. ovog člana.
- (3) Zamjena novčane kazne u kaznu zatvora vrši se tako što se za svakih početih 50 KM određuje jedan dan zatvora, s tim što u tom slučaju kazna zatvora ne može biti kraća od jednog dana, ni duža od 60 dana, a ako poslije ove odluke suda kažnjeno lice isplati novčanu kaznu u cijelosti, kazna zatvora neće se izvršiti, a ako je izvršenje kazne započeto, pa kažnjeno lice isplati preostali dio do punog iznosa izrečene novčane kazne, obustaviće se izdržavanje kazne zatvora.
- (4) Ako je pored novčane kazne kažnjenom licu bila izrečena i kazna zatvora, zatvor kojim se zamjenjuje neplaćena novčana kazna i izrečena kazna zatvora ne mogu trajati duže od 90 dana.
- (5) Zamjena neplaćene novčane kazne u kaznu zatvora određuje se rješenjem suda protiv kojeg je dozvoljena žalba.
- (6) Ukoliko počinitelj koji nema prebivalište ili stalni boravak u Republici Srpskoj, odnosno Bosni i Hercegovini nije uplatio novčanu kaznu neposredno nakon donošenja rješenja, novčana kazna se odmah zamjenjuje kaznom zatvora, po odredbama ovog člana.
- (7) Nakon izdržane kazne zatvora kojom je zamijenjena novčana kazna sud koji je u skladu sa Zakonom o izvršenju krivičnih sankcija Republike Srpske nadležan za izvršenje kazne zatvora kažnjenom iz Registra briše zamijenjenu novčanu kaznu koja je unesena kao dug.
- (8) Žalba se može uložiti u roku od tri dana od dana prijema rješenja.
- (9) Prvostepeni sud je dužan da žalbu dostavi drugostepenom sudu u roku od tri dana od dana podnošenja žalbe.

Odluka po žalbi

Član 236

Drugostepeni sud je dužan da odluči po žalbi u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

Izvršenje sankcije u odnosu na strance i lica koja nemaju stalnoprebivalište u BiH

Član 237

Izvršenje sankcija u odnosu na strance i lica koja nemaju stalno prebivalište u Republici Srpskoj, odnosno Bosni i Hercegovini vrši se na osnovu nepravosnažnog rješenja o prekršaju odmah nakon donošenja rješenja.

Izvršenje kazne zatvora

Član 238

Kazna zatvora izvršava se u skladu sa Zakonom o izvršenju krivičnih sankcija Republike Srpske.

Postupak izvršenja zaštitnih mjera ili mjera

Član 239

(1) Nakon pravosnažnosti i izvršnosti rješenja o prekršaju kojim je izrečena zaštitna mjera ili mjera, sud rješenje o prekršaju sa klauzulom pravosnažnosti i izvršnosti dostavlja nadležnom organu za izvršenje izrečene zaštitne mjere ili mjere, ukoliko sud nije ovlašćen da izvrši takvu mjeru.

(2) Organ nadležan za izvršenje zaštitne mjere ili mjera dužan je da izvršenu zaštitnu mjeru ili mjeru evidentira u Registar i obavijesti sud koji je zaštitnu mjeru ili mjeru izrekao, da li je zaštitna mjera ili mjera izvršena i ako nije obrazložiti zašto nije izvršena.

Obustava postupka izvršenja sankcija

Član 240

Postupak izvršenja novčane kazne biće obustavljen rješenjem suda nakon izvršenja kazne zatvora iz člana

235. ovog zakona izrečene zamjenom novčane kazne, naplate novčane kazne prinudnim putem od strane nadležne poreske uprave u skladu sa članom 231. stav 3. ovog zakona, kao i u slučaju smrti kažnjelog u toku ili prije početka izvršenja sankcije, brisanjem pravnog lica iz registra pravnih lica, ili kada nastupi zastarjelost izvršenja prekršajne sankcije ili sud utvrdi da je sankcija neizvršiva.

GLAVA XXI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Edukacija

Član 241

(1) O sticanju posebnih znanja i kontinuiranom stručnom osposobljavanju i usavršavanju sudija koji postupaju u prekršajnim predmetima prema maloljetnicima iz oblasti dječjih prava i prestupništva mladih, brine se Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske.

(2) Ministarstvo pravde, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Advokatska komora Republike Srpske brinu o stručnom usavršavanju lica koja rade na poslovima prestupništva mladih, policijskih službenika, socijalnih radnika i advokata, posredstvom saradnje sa Centrom za edukaciju sudija i tužilaca Republike Srpske, naučnim ustanovama, profesionalnim udruženjima i nevladinim organizacijama, kroz stručna savjetovanja, seminare, provjere znanja i druge oblike dodatnog osposobljavanja stručnih lica koja rade na tim poslovima, a prema programu edukacije koji donosi ministar pravde.

(3) Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske obezbjeđuje sudijama uvjerenja ili certifikate o stručnoj osposobljenosti za obavljanje poslova iz oblasti prestupništva mladih.

(4) Stručno osposobljavanje sudija obezbijediće se najduže u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(5) Certifikat, odnosno uvjerenje o stručnoj osposobljenosti sudija, policijskih službenika, socijalnih radnika i advokata, koji su stekli prema odredbama Zakona o zaštiti postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, priznaje se i u postupanju po odredbama ovog zakona.

Donošenje podzakonskih akata

Član 242

U roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona:

a) ministar zdravlja i socijalne zaštite donijeće uputstvo o načinu vođenja evidencija o izrečenim vaspitnim mjerama iz člana 98. ovog zakona i

b) ministar unutrašnjih poslova donijeće pravilnik o primjeni mjere policijskog upozorenja iz člana 74. stav 6. ovog zakona.

Primjena propisa

Član 243

(1) Započeti prekršajni postupci u kojima do dana stupanja na snagu ovog zakona nije donesena prvostepena odluka, okončaće se po pravilima tada važećih propisa, a postupci u kojima je donesena prvostepena odluka do stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se prema odredbama ovog zakona.

(2) Podzakonski akti iz čl. 10. i 226. ovog zakona biće doneseni u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja Zakona

Član 244

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o prekršajima Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 34/06, 1/09, 29/10 i 109/11).

Stupanje na snagu

Član 245

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".